

au arkkitehtiuutiset

Luonnollisesti suomalainen.
Aidosti kotimainen.

UULA

Turvallinen ja ekologinen vaihtoehto ulko- ja sisäpuupintojen käsittelyyn.

UULA Roslagin Mahonki® sävy Hiili

Valmistamme maalimme perinteisten reseptien mukaisesti korkealaatuisista raaka-aineista, aidoista pigmenteistä ja uusiutuvista luonnonöljyistä puun luonnollista rakennetta arvostaen. Otamme tuotteissamme huomioon suomalaisen luonnon monimuotoisuuden, pintakäsiteltävien materiaalien vaatimukset, tuoteturvallisuuden sekä maalien ympäristövaikutukset. Aidosti hengittävät, puu- ja hirsirakenteita suojaavat maalimme ovat täydellinen valinta, kun halutaan pitää huolta elävästä ja luonnollisen kauniista puupinnasta.

NOORA KOSKIVAARA

SAFAn ammattiasioiden toimikunnan puheenjohtaja

TEKin työelämän arkkitehtiraati TARin varapuheenjohtaja

TEKin kunnan valiokunnan jäsen

JATKUVA UUDEN OPPIMINEN YHDISTETTYNÄ KOKEMUKSEEN SAA AIKAAN SEN, ETTÄ MONI KOLLEGA ON AMMATILISESTI PARHAASSA VIREESSÄ VIISI-KUUSIKYMPPISENÄ.

Miten meillä menee?

Lokakuussa 2016 tehty TEKin työmarkkinatutkimus kertoo iloisia uutisia. Vuoden parin työkokemuksen hankkinut arkkitehti saa keskiarvona jopa hieman enemmän palkkaa (3 617 euroa) kuin samalla viivalla oleva diplomi-insinööri (3 570 euroa). Riemu jää kuitenkin lyhyeen, kun tutkii palkkakehitystä työvuosien karttuessa. 20 vuoden jälkeen diplomi-insinööri on päässyt yli 6 000 euroon, kun taas arkkitehteista suurin osa ei ole noussut lähellekään 5 000 euroa.

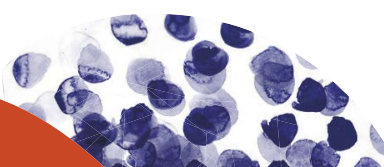
Tämä jaksaa aina ihmetyttää, sillä nimenomaan tässä ammatissa työkokemus kasvattaa suureen vastuuseen, tuo varmuutta ja luotettavuutta. Jatkuva uuden oppiminen yhdistettynä kokemukseen saa aikaan sen, että moni kollega on ammatillisesti parhaassa vireessä viisi-kuusikymppisenä.

Arkkitehtien mediaanipalkka oli tutkimuksen mukaan 4 202 euroa. Palkka on noussut edellisestä vuodesta kokonaiset 2 prosenttia, keskiarvopalkka 0,4 prosenttia. Tämä on ehdottoman hyvä uutinen tiukan talouden aikoina. Sen sijaan ammattikuntamme tasa-arvon kannalta hälyttävää on, että naisten mediaanipalkka oli 4 000 euroa ja miesten 4 500 euroa. Tämä ilmiö toistui kaikissa ikäryhmissä ja toimiasemissa. Jos samaa tai samanarvoista työtä tekevä saa pienempää palkkaa ilman perusteltua syytä, katsoo tasa-arvolaki sen sukupuoleen perustuvaksi syrjinnäksi. Asia tulee pyydetäessä selvittää.

Työmarkkinatutkimus kertoi myös, että arkkitehdit kokevat työmääränsä suureksi ja kärsivät työuupumuksesta muita TEKin ammattiryhmiä enemmän. Osaako ja ehtiikö ammattikuntamme levätä ison rupeaman jälkeen? Tärkeää olisi kehittää työpaikoilla toimivia työmäärän todentamisen välineitä, jotta ylimääräinen työpanos tulee näkyväksi. Pitkistä päivistä kertyneet tunnit on saatava pitää vapaana.

Kaikilla työpaikoilla varmasti tiedetään sopivimmat ratkaisut itse. Kysymys on yhteisien pelisääntöjen sopimisesta. Arkkitehdit voivat vaikuttaa työoloihinsa paremmin ja sopia asioista paikallisesti, kun työpaikalla on luottamusmies tai työsuojeluvaltuutettu. Kaikkea ei tarvitse räättelöidä kunkin työntekijän kanssa erikseen. Kun kaikkia kohdellaan samalla tavalla, työhyvinvointi lisääntyy.

Edellä esitettyjä asioita oli tapetilla, kun SAFAn ammattiasioiden toimikunta sekä ATL:n ja työelämän arkkitehtiraati TARin edustajat pitivät helmikuussa hyväksi havaitun yhteiskokouksen. Toimikunnan yksi tehtävä on seurata työmarkkinatilannetta ja TEK-sopimusta. Kun yhteistyökumppanit tulevat toisilleen tutuiksi, asioiden eri puolet tulevat esiin ja yhteistyö sujuu. Suunta on hyvä!

ARKKITEHDIT SAFA 125 VUOTTA

TAPAHTUMAT

27.4.

Kehärata
Klo 15–20

Kehäradan taide, liikkuva seminaari

Seminaari liikkuu raiteita pitkin tutkien Kehäradan ympäristötaidetta. Tilaisuus päättyy Vantaan taidemuseo Artsiin.

9.5.

Helsinki,
Kansallismuseo
Klo 14–18.15

Laatua arkeen

– Taide osana suunnittelua ja rakentamista

Ohjelmassa joukko rakennusalan, taidekonsultoinnin ja taiteen ammattilaisia, mm. Liza Fior (muf architecture/art, Lontoo)

11.5.

Espoo,
Otakaari 1, A-sali
Klo 14–18

Arkkitehti yrittäjänä 2.0 -seminaari

– Luovuus ja yrittäjyys

Valtavan suosion saanut Nuori arkkitehti yrittäjänä -seminaari saa nyt jatkoa! Lisätietoja: facebook.com/hesasafa

18.5.

Helsinki,
Allas Sea Pool
Klo 18

Arkkitehtipäivien etkot

Tule virittäytymään Arkkitehtipäivien tunnelmaan etkoille. Lasien kilistelyn lisäksi luvassa asiaohjelmaa.

19.–20.5.

Espoo,
Otaniemi

HORIZONS – Arkkitehtipäivät 2017

Ilmoittautuminen on käynnissä. Varaa paikkasi jo tänään! Ohjelma ja ilmoittautuminen: safa.fi/arkkitehtipaivat

20.5.

Espoo,
Kino Tapiola

Arkkitehti elävissä kuvissa

Arkkitehtipäivien jälkeen Kino Tapiolassa avoin ja ilmainen elokuvatapahtuma. Lisätietoa: facebook.com/hesasafa

18.–20.5.

Pääkaupunkiseutu

Open House Helsinki

Muista myös toukokuulle siirtynyt Open House Helsinki! Lisätietoa: openhousehelsinki.fi

#safa125

125

6

3 PÄÄKIRJOITUS

Miten meillä menee? Noora Koskivaara

6 HAASTATTELU

Tulevaisuuden tarinankertoja Kati Blom

10 PUHEENJOHTAJALTA

Hyvät, pahat, kauniit Leena Rossi

12 TAPAHTUMAT

Rajalta kotiin – missä mennään nyt? Miina Jutila

16 PALKINNOT

Taiteesta lisäarvoa rakennushankkeisiin
Minnamaria Koskela

20 KIRJAT

20 Monoclen uusiin Tarja Nurmi

21 Selkeää ja kaunista, saksalaisittain Tarja Nurmi

22 NÄYTTELYT

22 Modernismin monet muodot Carita Lonka

25 Aikamatka modernismiin Jonas Malmberg

28 KOLUMNI

Laatua asumiseen – mutta mihin hintaan? Riitta Jalkanen

22

12

32 KILPAILUT

32 Kuopion museo uudistuu Antti Luutonen

36 Ideoita palveluasumiseen Oulussa
Markku Hedman

40 OPISKELIJAT

Nakkioskiaarkkitehtuuria Havu Järvelä

42 ATL

Asiakasarvon jakamista Vesa Juola

43 MARK

Monikulttuurisuus kaupunkisuunnittelussa
Laura Virtanen

ILMESTYY: vko 16
12 numeroa vuodessa
69. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFA:n, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsensiat@safa.fi

ILMOITUSMYNTI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

KANSIKUVA:
Melutaidegalleria, Tampere, Rata-
tunneli, taiteilija Teija-Tuulia Ahola.
Kuva Frei Zimmer

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISAJAT 2017:		
Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
5 2017	2.5.	18.5.
6–7 2017	29.5.	15.6.
8 2017	14.8.	31.8.
9 2017	11.9.	28.9.
10 2017	9.10.	26.10.
11 2017	6.11.	23.11.
12 2017	1.12.	20.12.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

Tulevaisuuden tarinankertoja

au haastatteli Lontoossa Arkkitehtipäiville luennoimaan tulevaa Liam Youngia. Australiassa arkkitehtikoulutuksensa saanut Young on pohdiskeleva arkkitehti, joka liikkuu designin, fiktion ja vaihtoehtoisten tulevaisuuksien välimaastossa.

Sinun on luonnehdittu käyttävän elokuvallista narratiivia yhtenä arkkitehtuurin muotona. Häiritseekö sinua se, että sinua kutsutaan edelleen arkkitehdiksi eikä taiteilijaksi tai filmintekijäksi?

– Ei lainkaan. Olen arkkitehti, mutta olen arkkitehtina kiinnostunut erityisesti siitä, miltä tulevaisuuden ympäristö näyttää tai mitä kaupunki on jo nyt, vaikka emme sitä havaitsekaan. Haluan vaikuttaa suoraan mahdollisimman moniin ihmisryhmiin ja heidän visioihinsa, en vain yksittäisten rakennusten ulkonäköön.

Tarvitaan uusia medioita, koska perinteiset arkkitehdin työtavat eivät riitä tavoittamaan laajaa yleisöä. Siksi olen kiinnostunut virtuaalisesta todellisuudesta, filmien tekemisestä,

pelimaailmasta ja performansseista, jotka ovat tulevaisuuden informaatiokanavia.

Olet opettanut paljon, ja vedät nykyisin SCI-Arcissa (Southern California Institute of Architecture) Fiction and Entertainment -koulutusohjelmaa. Miksi opetat?

– Arkkitehtien ammattikäytännön tulee muuttua radikaalisti. Arkkitehdit keskustelevat keskenään omalla, maallikoille vaikeasti avautuvalla kielellään. Samalla he eristäytyvät ulkomailmalta ja passivoituvat.

Koulutusohjelmassani emme pitäydy tavallisissa piirustus- ja malliperinteissä vaan tähtäämme siihen, että uudet tekniikat vakiintuvat arkkitehtien visioiden esittelykeinoiksi. Voimme keskittyä esimerkiksi pop up -kauppojen, väliaikaistilojen ja installaatioiden rakentamiseen sekä havainnoida ja visualisoida sitä laajaa verkostoa, joka muuttaa todellisuuttamme.

Tomorrow's Thoughts Today -yhtiösi tuottaa filmejä ja projekteja sekä kokeilee ja visualisoi tulevaisuuden skenaarioita. Viimeisimmät filmisi ovat In The Robot Skies (2016), Where the

”

KAUPUNKI EI OLE MATERIAALINEN TAI AUTONOMINEN SINGULARITEETTI: SE LEVIÄÄ VAIKEASTI PAIKALLISTETTAVINA JA EPÄSÄÄNNÖLLISINÄ PALASINA KAIKKIALLE, ESIMERKIKSI MATERIAALIVIRTOJEN AVULLA.

KUKA?

- > Liam Young, syntynyt vuonna 1979 Australiassa.
- > Työskennellyt maailman johtavissa arkkitehtitoimistoissa, mm. Zaha Hadid Architectsissa.
- > Tomorrow's Thoughts Today -ajatuspajan perustaja.
- > Ollut perustamassa kiertävää Unknown Fields -studiota, joka pyrkii havaitsemaan tulevaisuuden trendeistä kertovia heikkoja signaaleja.
- > Tuottanut myös elokuvia, mm. tulevaisuuden kaupunkiin sijoittuvan science fiction -elokuvan Under Tomorrow's Sky.
- > Toiminut Princetonin yliopiston vierailevana professorina.
- > Vetää MA-koulutusohjelmaa Fiction and Entertainment (Southern California Institute of Architecture).

City Can't See (2016) ja Renderlands (2017). Yhdistävänä tekijänä tuntuu olevan erilaiset teknologioiden ja ihmisten väliset epäjatkuvuuskohdat.

– Epäjatkuvuuskohdat ovat mielenkiintoisia. Repeymät, äkilliset universumien leikkauskohdat ja aukot mahdollistavat todellisuuksien havaitsemisen ja niistä raportoinnin.

Yksittäisiä paikkoja ei enää ole – kaikki paikat, jopa laajemmat, kuten kaupungit, ovat verkostuneet materiaalisin ja sähköisin sitein ympäri maapalloa. Emme elä eristyksissä. Kaupunki ei ole materiaallinen tai autonominen singulariteetti: se leviää vaikeasti paikallistettavina ja epäsäännöllisinä palasina kaikkialle, esimerkiksi materiaalivirtojen avulla.

Käytät usein tulevaisuudentutkimuksessa omaksuttua taloustieteen termiä heikko signaali. Onko se edelleen tärkeä aihe sinulle?

– Aloitimme keräämällä ja tulkitsemalla uudelleen heikkoja signaaleja, joiden olemassaolon havaitsee vain katsomalla normipoikkeamia ja siirtymiä, esimerkiksi materiaalien katoamista, muuntumista tai ympäristön köyhtymistä. Tätä samaa

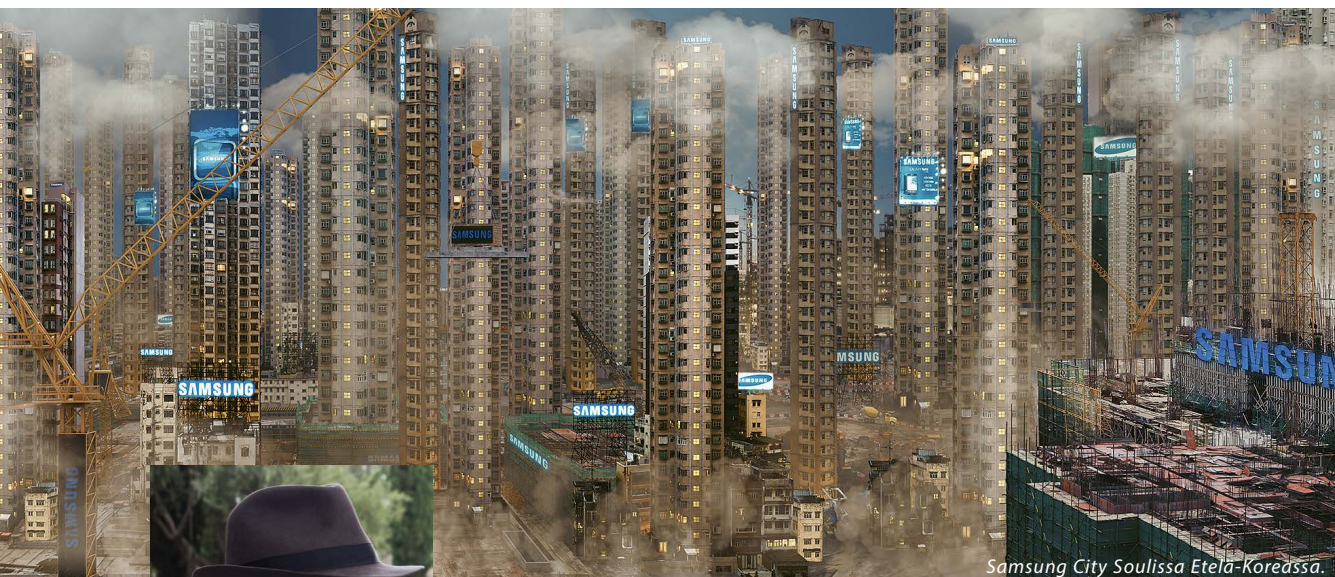
tekniikkaa käyttää science fiction -kirjailija **William Gibson**.

Teknologioiden aikaansaamat muutokset näkyvät tälläkin hetkellä kaukaisissa ympäristöissä, esimerkiksi paikoissa, joista saadaan nykytekniikan tarvitsemaa litiumia. Minun ja yhtiökumppanini **Kate Daviesin** johtama The Unknown Fields Studies -ryhmä kerää todisteita heikoista signaaleista ja tekee niistä tarinoita liioittelemalla.

Filosofi, antropologi **Bruno Latourin** toimijaverkkoteoria on lähellä omaamme: ihmiset ovat verkostoituneet, eivät ai-noastaan toisiinsa vaan myös materiaalivirtoihin, satelliittien toimintoihin ja niin edelleen. Meidän metodimme on näyttää, mitä verkostot mahdollistavat. Jokainen voi sitten päättää, mitä mieltä on näistä skenaarioista ja niiden toivottavuudesta. Narratiivi toimii mielestämme valtarakenteiden ulkopuolella.

Konsultoit sellaisia kaupallisia yrityksiä kuin Phillips, Arup Drivers of Change, BBC. Millaisena näet tämän puolen toiminnastasi?

– Kaupunki, kuten minä sen näen, on virtuaalisten verkostojen yhteenkutoutuma. Se ei ole enää kaupunkisuunnittelutoi-

Samsung City Soullissa Etelä-Koreassa.

PETE WOODHEAD

”

IHMISET OVAT VERKOSTOITUNEET, EIVÄT AINOASTAAN TOISIINSA VAAN MYÖS MATERIAALIVIRTOIHIN, SATELLIITTIIEN TOIMINTOIHIN JA NIIN EDELLEEN. – BRUNO LATOUR

mistojen ja demokraattisten päätösten tulosta, vaan valta on siirtynyt korporatioille. Tunnustamme tämän valtarakenteen olemassaolon, ja paljastamme näiden rakenteiden toimintatavat ja toiminnan seuraukset. Yritykset ovat puolestaan kiinnostuneet meidän visioistamme – kiinnostus on siis molempuolista.

The Unknown Fields Division järjestää erilaisia työpajoja kaukaisissa kohteissa muun muassa yhdessä Architectural Associationin kanssa. Kaikilla näillä paikoilla on erityinen ominaisuutensa. Onko paikallisuus edelleen tärkeää?

– Kate, minä ja tutkimusryhmämme emme etsi utoja tai eristyksiin jätettyjä paikkoja niiden eksoottisen luonteen takia vaan niissä olevien jälkien takia. Jäljet ovat merkkejä, jäänteitä, muualla sijaitsevista valtarakenteista ja seurausta hillitsemättömästä kulutuksesta. Asioiden yhteenkuuluvuus on havaittavissa näissä paikoissa, heikoissa signaaleissa, jotka löytyvät hylätyistä kaivoksista ja muista.

Tavoitteemme ei ole ratkaista näitä laajoja ongelmavyyhtejä vaan dokumentoida ja keräillä niitä. Filmimme paketoivat faktat tarinan muotoon ja muuntavat näkymättömissä olevat

yhteydet tunnistettaviksi. Kulutuksemme varjot levittäytyvät niin laajalle maapallolla, että on vaikea löytää piilopaikkaa, johon sen kohtalokas varjo ei ulottuisi.

Minkä projektin kanssa teet töitä juuri nyt?

– The Unknown Fields Division matkustaa Bangladeshiin ja Intiaan. Etsimme niitä seutuja, joiden olemassaolo mahdollistaa sekä Kalifornian filmituotannon että länsimaiden tekstiiliteollisuuden. Hollywood on riippuvainen erilaisista teknisistä rakenteista Intiassa. Länsimainen muoti ei myöskään kukoistaisi, ellei se samoin kietoutuisi paikallisiin, materiaalsiin tai näkymättömiin rakenteisiin Intiassa ja Bangladeshissa.

Mitä odotat Suomen-matkaltasi?

– Toivon laajentavani kuulijakuntaani. Erityisesti odotan kohtaamista arkkitehtiyleisön kanssa, koska en enää useinkaan luennoi pelkästään arkkitehteille. On myös mukavaa päästä matkustamaan pohjoiselle pallonpuoliskolle: onhan Suomi osa pohjoista napapiiriä, josta olen ollut kiinnostunut matkoillani Siperiaan ja Alaskaan.

Kati Blom

Achim Menges • Liam Young • Lina Ghotmeh

HORIZONS

ARKKITEHTIPÄIVÄT 19.–20.5.

Otaniemen kampus, Espoo

PE 19.5.

klo 9.30–17.00 **HORIZONS-seminaari**

Otaniemi, Espoo
Mukana mm. Lina Ghotmeh, Liam Young
ja Achim Menges

klo 19 alkaen **SAFA125-gaala**

Konepajan Bruno, Helsinki

klo 23 alkaen **BEYOND THE HORIZONS**

-bileet, Konepajan Bruno,
Helsinki
Berlin Nun + DJ:t
Liput 8 euroa.

HUOM. SAFA125-gaalalippuun sisältyvät myös bileet.
Lisätietoja ja liput: safa.fi/beyond

LA 20.5.

klo 10–14 **LOCAL HORIZONS**

-paneeli ja ekskursiot, Otaniemi, Espoo

Lisätietoja ja ilmoittautuminen:

www.safa.fi

#safa125

”

ASUMISEN ILMIÖT OVAT MIELENKIINTOISIA. YHDESSÄ KULKEVAT
KAAVOITUS- JA MAAPOLITIikka OVAT KEINONA OLEELLISET,
MUTTA RAJALLISET.

Hyvät, pahat, kauniit

Millainen on yhteiskunnan suhde yhdyskuntasuunnitteluun ja arkkitehtuuriin vuonna 2017? Hyvä, paha vai kaunis?

Kirjoitin SAFAn hallituksen jäsenenä vuonna 2011 *Arkkitehtiuutisiin* arkkitehtuurin ilmapii-
riistä. Samassa kirjoituksessa kysyin: ”Kun maankäyttö- ja rakennuslakia aikanaan lähdetään uudistamaan, mikä mahtaa olla uuden lain nimi?” Kysymys oli ja on nytkin oleellinen, sillä nimi kertoo näkökulman. Seuraavien vuosien aikana ratkeaa – jos vain poliittinen yhteisymmärrys asioista syntyy –, jaetaan sisältöä useammaksi laiksi ja syntyykö entistä vahvempia kytköksiä aluekehitykseen sekä liikenne- ja asuntopolitiikkaan. Jatkuuko rakentamisen kehittäminen energia edellä?

Ei ole sivuseikka, millaisiin termeihin tukeutuen tulevaisuuden yhdyskuntia kehitetään. Mikä on arkkitehtien rooli vaikkapa asuntopolitiikassa? Omalla kotiseudullani Jyväskylässä 2010-luvulla rakennettu, sijoittajavetoinen kerrostalotuotanto on palvellut pääasiassa nuoria aikuisia. Lapsiperheiden muuttoalttius keskuskaupungista kehyskuntaan on huonontunut. Asuntojen keskikoko on pienentynyt. Perinteisen omakotirakentamisen merkitys on vähentynyt, pari- ja rivitalorakentamisen merkitys taas kasvanut. Kolmasosa uusista omakotitaloista rakennetaan muiden kuin lapsiperheiden tarpeisiin. Joka vuosi tarvitaan uusia, yhteisöllisiä senioriasumisen hankkeita juuri oikeille paikoille yhdyskuntarakenteeseen.

Asumisen ilmiöt ovat mielenkiintoisia. Yhdessä kulkevat kaavoitus- ja maapolitiikka ovat keinoina oleelliset, mutta rajalliset. Myös asuntopolitiikka halutaan takaisin keskiöön. Mikään laki ei tätä kuitenkaan vaadi.

Aalto-yliopistossa tapahtuneiden muutosten myötä ”maankäytön suunnittelu” merkitys on kasvanut. Käsitteellisen muutoksen kautta pyritään vaikuttamaan osaamiseen ja toimintaan. Suunnittelaa siis maan käyttöä mutta ei yhdyskuntia.

Kaikki kunnia maan käyttäjille, mutta julkisissa tehtävissä kuitenkin tarvitaan hallinnon läpäisevästi myös yhdyskunta-

suunnittelua ja sen osajia. Päätöksenteon tueksi tarvitaan pysyvästi arkkitehdin kokonaisvaltaista näkökulmaa rakennettuun ympäristöön, julkiseen omaisuuteen ja rakentamiseen. Tarvitaan meitä, jotka osaamme nähdä, toimia ja organisoida tiloja kulttuurin, ekologian, sosiaalisuuden ja taloudellisuuden kokonaisvaltaisesti huomioiden, seinien sisä- ja ulkopuolella.

Puhumattakaan siitä, että mitä vähemmän autoriippuvais-
ta elämää kaupungeissa halutaan viettää, sitä kauniimpia tulee kaupunkien olla. Arkkitehtien työlle on siten kasvavaa tilausta – alkaen kaikesta siitä, mikä sisältyy yhdyskuntasuunnitteluun, urbaaniin kauneudentavoitteluun ja arkkitehtuuriin sen olevissa ja tulevaisissa muodoissa.

Leena Rossi

SAFAn puheenjohtaja

HP suosittelee Windows 10 Pro -käyttöjärjestelmää.

HP Z2 MINI

Maailman ensimmäinen CAD-käyttäjille tarkoitettu minityöasema.¹

Intel Inside®. Tehokasta tuottavuutta.

Ennennäkemätöntä tehoa

Saat kaksinkertaisen tehon yritystason minitietokoneisiin verrattuna.³ Intel® Xeon® -prosessori takaa tehokkaan tehotyöasemaluokan suorituskyvyn.

Suunniteltu tulevaisuuden työympäristöön

Pakkasimme perinteisen yritysluokan tornitietokoneen suorituskyvyn 90 % pienempään tilaan.² Design-ammattilaisten suunnittelema pienikokoinen ja tyylikäs ulkonäkö viimeistelee unohtumattoman käyttökokemuksen.

Yritystason luotettavuutta

Yleisimmät CAD-ohjelmistot toimivat saumattomasti heti käyttöönoton jälkeen. Z2 Mini -tietokonetta on testattu 368 000 tunnin ajan ja se on sertifioitu käytettäväksi yli 20 ammattiohjelmiston kanssa.

hp.com/fi/Z2mini

©2017 HP Development Company. NVIDIA is either a trademark or registered trademark of NVIDIA Corporation in the U.S. and other countries. ¹ Based on Ultra Small Desktop category of vendors shipping >1M units annually as of October 3, 2016 based on watts, with 4th or 6th Gen Intel® Core™ processors or AMD Pro processors, integrated VESA mount, VGA, 6 USB Ports, Windows Pro OS and TPM. ² Multi-Core is designed to improve performance of certain software products. Not all customers or software applications will necessarily benefit from use of this technology. Performance and clock frequency will vary depending on application workload and your hardware and software configurations. Intel's numbering is not a measurement of higher performance. ³ Based on business-class towers with >1 million units annually as of October 3, 2016 with performance measured by processor clock speed and ViewPerf12 rating, having 4th or 6th Gen Intel® Core™ processors or AMD Pro processors, integrated VESA mount, VGA, 6 USB Ports, Windows Pro OS and TPM. hp.com/fi/Z2mini

Sabine Dreher.

Con MOI -hankkeen Food Sharing -projekti, Torino 2016.

MARGUERITE KAHL / CON MOI

LENA KINGELIN / MFA

Rajalta kotiin – missä mennään nyt?

Miten Euroopassa on vastattu turvapaikanhakijoiden asuttamisen tarpeisiin? Voidaanko kotouttamista helpottaa arkkitehtuurin keinoin? Maunula-talossa kuultiin maaliskuussa esimerkkejä Itävalasta ja Italiasta ja keskusteltiin Suomen tilanteesta.

Helsingin Rautatientorilla on jatkunut jo toista kuukautta ympärivuorokautinen mielenosoitus. Turvapaikanhakijat ovat leiriytyneet Ateneumin eteen, ja vastakaisella puolella toria päivystävät maahanmuuttoa vastustavat ääriyhmät. Kulttuuri- ja taideala otti kantaa kiristyneeseen maahanmuuttopolitiikkaan ripustamalla "Refugees Welcome"-banderollin Ateneumin julkisivuun ja kokoamalla 10 000 allekirjoittajan tukiaadressin.

Helsingin kaupungille tekemässään vetoomuksessa irakilaiset ja afganistanilaiset turvapaikanhakijat vaativat paitsi oikeusturvansa takaamista myös turvallista asumista: suojaa asunnottomalle helsinkiläiselle statuksesta riippumatta. Asuntojen tarve – niin väliaikaisten kuin pysyvienkin – on suuri.

Syksyllä 2015 pakolaisten tulviessa Eurooppaan Arkkitehtuurimuseo ja Suomen Arkkitehtiliitto käynnistivät pitkäkestoisesti kansainvälisen arkkitehtuurikilpailun, jolla etsittiin ratkaisuja turvapaikanhakijoiden asuttamiseen ja kotouttamiseen. Rajalta kotiin -kilpailuun tuli 93 ehdotusta, ja voitto jaettiin kolmen työryhmän kesken. Mikään ehdotuksista ei ole päätyntä prototyyppiä pidemmälle, mutta keskustelua kilpailu on herättänyt.

Turvapaikkakysymykset ja arkkitehtien vastaukset niihin olivat myös yksi vuoden 2016 Venetsian arkkitehtuuribienna-

lin keskeisistä teemoista. Kilpailun palkitut ehdotukset esiteltiin biennaalissa Suomen paviljongin *From Border to Home* -näyttelyssä. Arkkitehtuurimuseon ja Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen maaliskuussa Maunula-talossa järjestämä tilaisuus oli biennaalihankkeen päätös.

Näyttelyn kuraattori, arkkitehti **Marco Steinberg** kertoi avauspuheessaan hankkeen taustoista. Vuoden 2015 aikana Suomeen saapui 32 478 turvapaikanhakijaa, ja samaan aikaan 13 % pääkaupunkiseudun toimitiloista oli tyhjiillään. Voisiko yksi ratkaisu löytyä näiden tilojen hyödyntämisestä?

Steinberg totesi myös, ettei maahanmuutossa ole mitään uutta. Hän muistutti Suomen asuttamisesta yli 10 000 vuotta sitten sekä siitä, että 1860-luvulla laivalasteittain suomalaisia (4 % koko väestöstä) muutti Amerikkaan, talvisodan aikaan 400 000 karjalaista (5 % väestöstä) piti asuttaa uudestaan, sotavuosina 80 000 lasta lähetettiin muihin maihin turvaan ja 1960- ja 1970-luvuilla monta sataa tuhatta suomalaista (4 %) muutti paremman elämän toivossa Ruotsiin. Vuonna 2015 saapuneita turvapaikanhakijoita on vain 0,5 % Suomen nykyväestöstä.

Maunula-talon tilaisuuteen oli kutsuttu kaksi pääpuhujaa, kuraattori **Sabine Dreher** Wienistä ja taiteilija **Marguerite Kahrl** Torinosta. Dreher toimi vuoden 2016 Venetsian biennaalissa Itävallan paviljongin *Places for People* -näyttelyn kuraattorina. Yhdysvaltalistaustainen Kahrl on käynnistänyt nykyiseen kotikaupunkiinsa Italiassa taide- ja yhteisöhanke, joka tukee pakolaisten kotoutumista.

Kun kuraattoriitiimi Sabine Dreher ja **Christian Muhr** Liquid Frontiers -ajatushautomosta sekä arkkitehti **Elke Delugan-Meissl** alkoivat suunnitella Itävallan osuutta **Alejandro Aravenan** luotsaamaan *Reporting From the Front* -biennaaliin, he pitivät tärkeämpänä kuin itse näyttelyä tehdä jotakin konkreettista Itävaltaan saapuneiden 95 000 pakolaisen auttamiseksi.

”Näkökulma kääntyi biennaalista Wienin kaupunkiin – siläkin uhalla, ettei meillä olisi mitään esiteltävää biennaalissa”, kertoi Dreher.

Itävallassa uskottiin aluksi, että suurin osa tulijoista jatkaisi matkaansa Saksaan tai Ruotsiin, ja pakolaisia majoitettiin tyhjiissä kiinteistöissä alkeellisissa olosuhteissa. Kuraattorikolmikkoa harmitti, ettei tilojen suunnittelussa käännytty arkkitehtien puoleen eivätkä arkkitehdit itsekään olleet aktiivisia tarjoamaan apuaan. He päättivät käynnistää hankkeen: etsiä sopivia kohteita ja palkata suunnittelijoita.

Kohteiksi valikoitui tyhjiillään oleva 1970-luvun toimistotalo, johon oli majoitettu 300 pakolaista avotiloihin hetkekoille, entinen tullivirkailijoiden oppilaitos, jossa oli kahden hengen majoitushuoneita mutta ei yhteistiloja, sekä osittain tyhjiillään oleva toimistorakennus tiiviissä ongelmalähiössä.

MAAHANMUUTTAJIEN SUURIN TARVE
ON PÄÄSTÄ OSAKSI YHTEISKUNTAA.

– MARGUERITE KAHRL

Ensimmäiseen kohteeseen Caramel Arkkitehtien suunnittele pienen, nopean ja edullisen intervention, jonka avulla asukkaat saivat yksityisyyttä ja ”oman kodin”. Perheen oma alue rajattiin suurella päivänvarjolla, jonka reunaan ripustettiin verho. Asukkaat pystyivät tekemään ”kodeistaan” yksilöllisiä ja tuntemaan, että he hallitsevat omaa tilaansa, jopa kutsumaan vieraita teelle. Hankkeen myötä monikerroksisen toimistotalon asukkaat alkoivat organisoidua kyläyhteisöksi.

Toisessa kohteessa oli pieniä majoitushuoneita, joihin oli sijoitettu 600 nuorta miestä. Suunnittelutiimi EOOS analysoi, että sosiaalisten ongelmien välttämiseksi miehet tarvitsivat tekemistä ja yhteisiä tiloja. He kehittivät konseptin, jossa asukkaat itse valmistavat työpajoissa katalogin mukaisia huonekaluja asuinyhteisönsä tarpeisiin. Myös tällä hankkeella on ollut laajempi sosiaalinen vaikutus: asukkaat ovat voineet tuntea itsensä hyödyllisiksi ja yhteisön jäsenille on muodostunut oman osaamisensa ja mielenkiintonsa mukaisia rooleja.

Kolmannessa hankkeessa The next ENTERprise -arkkitehdit kehittivät huone huoneessa -tilaelementin, jota asukkaat voivat muokata tarpeidensa mukaan. Toimistorakennuksen viidenteen ja kuudenteen kerrokseen on majoitettu sekä turvapaikanhakijoita että opiskelijoita, ja tämän asumiskokeen on tarkoitus jatkaa kolme vuotta. Lisäksi rakennuksen edustukseen avattiin reittejä ja tehtiin oleskelualueita. Kiinteistön omistaja on ollut tyytyväinen hankkeen tuloksiin ja kiinteistönsä arvostuksen lisääntymiseen.

Kaikkien näiden kolmen Wienin-hankkeen onnistumisen takeena on ollut sitoutunut kansalaisjärjestö, joka on organisoitunut toimintaa. Kaikki hankkeet ovat edelleen toiminnassa, ja osaa ratkaisuista on kopioitu muuallekin.

”Puolitoista vuotta sitten kärjistynyt pakolaistilanne ei ole mikään ohimenevä ilmiö, vaan tarvitaan pitkäkestoisia ratkaisuja”, totesi Sabine Dreher.

Viisi vuotta Italiassa asunut taiteilija Marguerite Kahrl on pitkään toiminut permakulttuurisuunnittelijana tavoitteenaan hyödyntää luonnollisten ekosysteemien toimintatapoja ihmisten elinympäristössä ja sosiaalisissa taideprojekteissa. Hän on yksi Con MOI -yhdistyksen perustajajäsenistä. Con MOI toimii vuoden 2006 Torinon talviolympialaisten kisakylässä Ex Moissa, joka on seitsemän vuoden tyhjiillään olon jälkeen vallattu 1 300 pakolaisen ja siirtotyöläisen kaupungiksi.

Caramel Architekten, Home Made -projekti, Wien 2015–.

Con MOI alkoi vuonna 2015 taidetyöpajana ja laajeni pian yhteisölliseksi hankkeeksi. Sen tarkoitus on vahvistaa sosiaalisia siteitä ja yhteisöllisyyttä jakamalla esimerkiksi ruokaa, osaaamista ja huomiota. Yksi toimintamuoto on kerätä markettien ylijäämäruokaa ja järjestää yhteisiä ruokailuhetkiä. Tällä pyritään edistämään vastavuoroisuutta ja vähentämään tuhlausta.

Monilla Ex Moin asukkailla on traumaattisia kokemuksia, joita heidän on vaikea käsitellä. Kahrin taidetyöpajoissa he ovat päässeet ilmaisemaan tunteitaan eri tavoin. Yhdessä työpajassa tehtiin omakuvia ompelemalla.

”Oli hienoa nähdä karskeja afrikkalaismiehiä, jotka olivat aluksi hyvin torjuvia ja epäluuloisia, ompelemassa pikkuruista nukkea”, Kahr kertoi. Con MOI on järjestänyt myös muun muassa video- ja grafiikkapajoja.

Työssään Kahr luo malleja kulttuurisen muutoksen edistämiseksi. Päämääränä on jännitteiden vähentäminen, ekologisesti kestävä elämäntapa ja yhteiskuntaa murentavan eroosion pysäyttäminen. Con MOIn toiminta on nyt organisoitunut yhdistykseksi, jota alueen asukkaat itse pyörittävät. Hankkeen myötä alueelle on syntynyt erilaista yrittäjyyttä, ja esimerkiksi ruuan jakamista koordinoidaan WhatsApp-ryhmässä.

Esityksensä lopuksi Kahr kertoi ikävän uutisen: Paikallisen väestön ja Ex Moin uudisasukkaiden väliset jännitteet ovat pikku hiljaa voimistuneet, ja viime marraskuussa alueella räjähti pommi. Nyt asukkaita ollaan häätämässä talo kerrallaan ja siirtämässä muualle entisiin sotilasparakkeihin. Kukaan ei tiedä, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Maunula-talossa keskustelu siirtyi takaisin Suomeen. Rajalta kotiin -kilpailun tuomaristossa ollut **Sirkku Päivärinte** sisäministeriöstä kertoi ankaraa tilastietä turvapaikanhakijoiden tilanteesta ja nykyhallituksen aikaisesta säädösten tiukkenemisestä. 17 000 turvapaikanhakijaa odottaa vielä päätöstä, ja turvapaikan saaneistakin 3 200 asuu yhä vastaanottokeskuksissa, koska sijoituspaikkoja ei ole. Positiivista on se, että jo 5 000 päätöksen saanutta on päässyt kuntiin asumaan ja kotoutumisen alkuun.

Demos Helsingin tutkija **Kaisa Schmidt-Thomé** puolestaan kertoi Refugees for Co-creative Cities -tutkimushankkeesta.

PUOLITOISTA VUOTTA SITTEN
KÄRJISTYNYT PAKOLAISTILANNE EI OLE
MIKÄÄN OHIMENEVÄ ILMIÖ, VAAN
TARVITAAN PITKÄKESTOISIA RATKAISUJA.
– SABINE DREHER

Hanke kartoittaa parhaita eurooppalaisia turvapaikanhakijoiden majoitus- ja kotouttamiskäytäntöjä.

Irakin Mosulista reilu vuosi sitten Suomeen saapunut **Samer Rashid** kertoi kokemuksistaan Suomessa. Hän on koulutukseltaan arkkitehti ja toimii nyt vapaaehtoistyöntekijänä Startup Refugees -kansalaisjärjestössä. Hän on hiljattain saanut myönteisen turvapaikkapäätöksen ja työpaikan kirjastossa. Rashid muisteli ensimmäisiä Suomen-kuukausiaan, jotka hän vietti Lappeenrannan lähellä pakolaiskeskuksessa.

”Olosuhteet olivat kuin vankilassa, olimme keskellä metsää eikä meillä ollut mitään tekemistä. Kaikkein vaikeinta oli vain maata, olla tekemättä mitään. Olisimme halunneet opiskella tai tehdä töitä vaikka ilmaiseksi, tavata ihmisiä ja olla hyödyksi.”

Kaikki keskustelijat olivat samaa mieltä siitä, että turvapaikanhakijat tarvitsevat sekä asuntoja että sosiaalista verkostoitumista, mutta kotoutumisen kannalta tärkeintä on osallistaminen. ”Maahanmuuttajien suurin tarve on päästä osaksi yhteiskuntaa”, kiteytti Marguerite Kahr.

Maunula-talossa osallistamista ja integroitumista pääsee näkemään käytännössä. Arkkitehti **Mikko Summanen** Arkkitehtitoimisto K2S:stä esitteli seminaariväelle vuodenvaihteessa avatun talon arkkitehtuuria ja kertoi suunnittelun taustoista.

”Maunula-talo on Helsingin kaupungin pilottihanke, jossa tulevat käyttäjät osallistuivat suunnitteluun alusta saakka. Talo on myös kokeilu eri toimintojen yhdistämisestä samaan rakennukseen.”

Aulan kahvilapöydissä äidit seurustelivat vauvat sylissään ja eläkeläiset lukivat lehtiä. Myyntitiskin takana romaninuoret viipaloivat leipomaansa pullaa ja käväisivät välillä monitoimisalin puolella laulamassa hengellistä karaokea. Nuorisotalon siivessä kirjava joukko koululaisia eri etnisistä ryhmistä katseli elokuvaa, ja yläkerran työväenopistossa oli käynnissä kielenopetusta ja sormikkaankutomiskurssi. Veistoksellisen kirjastotilan leikkihuoneessa raikui kärrynpyöriä tekevien muslimityttöjen nauru ja lasioven takana ihmiset tekivät ruokaostoksiaan. Kaikki toiminnot ja ihmiset ovat saman katon alla sulassa sovussa.

Miina Jutila, Arkkitehtuurin tiedotuskeskus
Lisätietoja: www.frombordertohome.fi

LÄHES NOLLA -RAKENTAMINEN 2017

Mikä ei enää ole sallittua, mitä on pakko tehdä,
ja mikä kaikki on mahdollista?

TIISTAINA 30.5.2017, HELSINKI

Miten integroidaan arkkitehtuuri, rakenteet ja talotekniikka energiatehokkaassa suunnittelussa? Talotekniikkajärjestelmillä ja uusiutuvien energialähteiden käytöllä on suuri merkitys, kun rakennusten energia-

tehokkuutta parannetaan – mutta perinteisilläkin valinnoilla voi tehdä paljon. Koulutuksen järjestämisestä vastaavat yhteistyössä Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA.

8.30 Ilmoittautuminen ja aamukahvi

9.00 **Lainsäädännön uudistusten iso kuva ja päivän tilanne**

UUDISRAKENTAMINEN: TEORIA JA KÄYTÄNTÖJÄ

9.30 Arkkitehdin näkökulma

10.15 Tauko

10.30 Valmistautuminen lähes nollaenergia-rakentamiseen: Tampereen Tilakeskuksen uusi rakentamistapa

11.15 Talotekniikan näkökulma

12.00 Lounas

KORJAUSRAKENTAMINEN: TEORIA JA KÄYTÄNTÖJÄ

13.00 Arkkitehdin näkökulma – case: Roihuvuoren koulu

13.45 Rakennesuunnittelijan näkökulma

14.30 Kahvi

14.50 Talotekniikan näkökulma

15.30 Urakoitsijan näkökulma

16.15 Päivä päättyy

KOULUTUKSEN LUENNOITSIJOITA

Arkkitehti SAFA Kimmo Lylykangas, Arkkitehtitoimisto Kimmo Lylykangas / Hankepäällikkö Antti Lakka, Tampereen Tilakeskus Liikelaitos / Toimitusjohtaja Mika Vuolle, Equa Simulation Finland Oy / Arkkitehti SAFA Timo Jeskanen, Jeskanen-Repo-Teränne Arkkitehdit Oy / Energia-asiantuntija Ulla Nykter, Granlund Consulting

OSALLISTUMISMAKSUT

Hinta jäsenille* on 480 € + alv 24 % ja ei-jäsenille 550 € + alv 24 % sisältäen koulutuksen, aineiston sekä ohjelmaan merkityt tarjoilut.

* Alennetut hinnat RILin, MIL:n, SAFAn ja SuLVIn jäsenille.

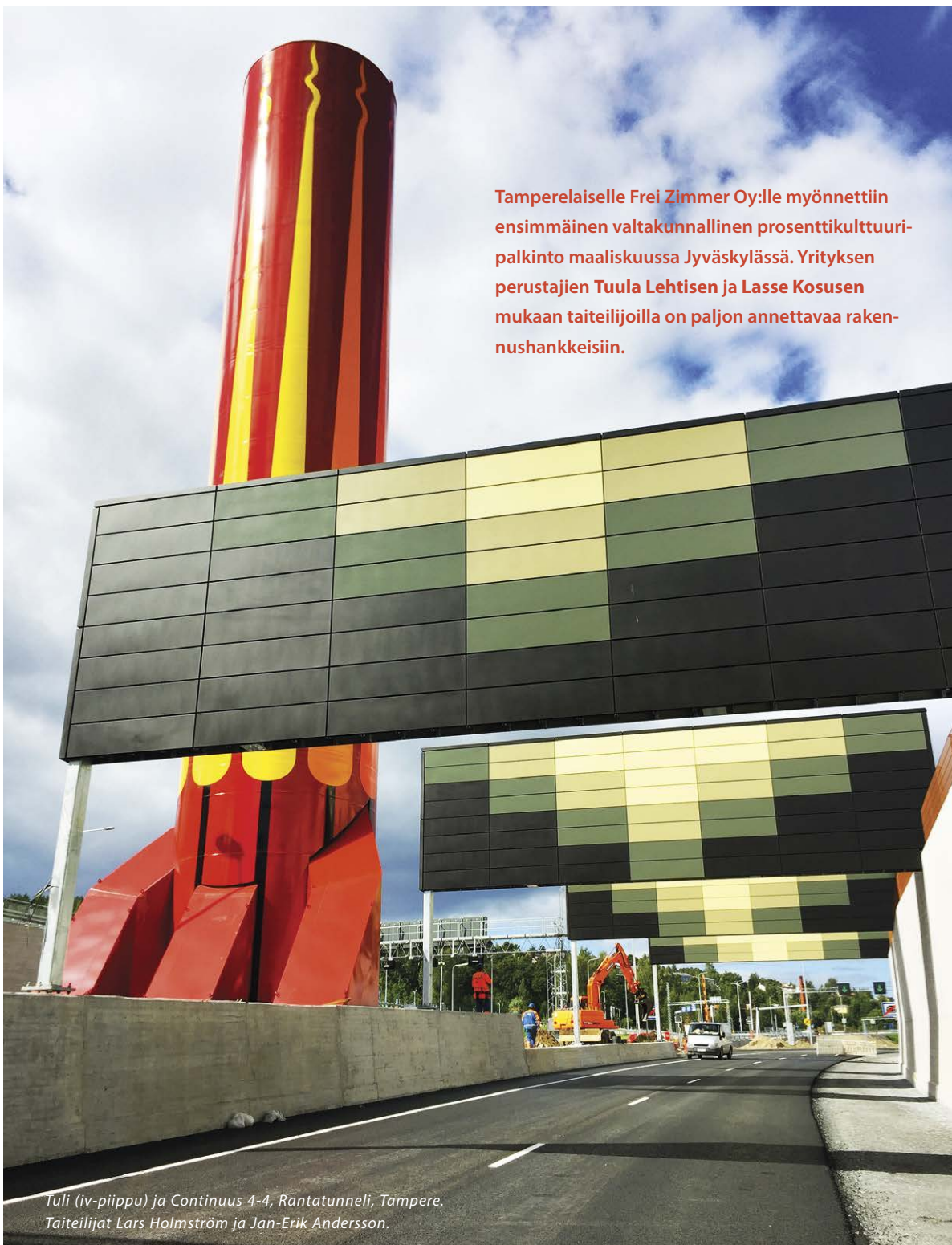
Yhdistä tapahtuma RILin ja yhteistyökumppaneiden muihin ajankohtaiskoulutuksiin. Yrityskohtaiset osallistumiset (esimerkiksi kolme päivää, kolme eri osallistujaa) + 100 € + alv 24 % per ylimääräinen osallistuja.

ILMOITTAUTUMINEN

<https://www.lyyti.fi/reg/ajankohtaiskoulutus2017>

LISÄTIETOJA JA OHJELMA

www.safa.fi > Koulutus
ja erityisasiantuntija Pia Selroos,
p. 041 528 2952 ja pia.selroos@safa.fi

Tamperelaiselle Frei Zimmer Oy:lle myönnettiin ensimmäinen valtakunnallinen prosenttikulttuuri-palkinto maaliskuussa Jyväskylässä. Yrityksen perustajien Tuula Lehtisen ja Lasse Kosusen mukaan taiteilijoilla on paljon annettavaa rakennushankkeisiin.

*Tuli (iv-piippu) ja Continuus 4-4, Rantatunneli, Tampere.
Taiteilijat Lars Holmström ja Jan-Erik Andersson.*

Frei Zimmer

Taiteesta lisäarvoa rakennushankkeisiin

Kymmenen vuotta sitten Tampereen Vuoreksen kaupunginosaa suunniteltaessa kuvataiteilija, taidegraafikko **Tuula Lehtinen** ja arkkitehti **Lasse Kosunen** pohtivat, mistä ihmeestä he löytäisivät sellaisen henkilön, jolla olisi sekä rakennusalan kokemusta että taiteen tuntemusta. Aikansa asiaa pähkäilytään he katsoivat toisiaan ja totesivat muodostavansa yhdessä sellaisen ihmisen.

– Minulla oli taiteen, materiaalien ja tekniikan tuntemus, mutta ilman Lassen rakennusalan asiantuntemusta ja kokemusta tätä ei olisi voinut ajatella tehtävän. Hankkeet olivat alusta lähtien niin suuria, ettemme olisi hallinneet niitä yksin, vaan tarvitsimme kumppaniksemme tuottajia, Tuula Lehtinen kertoi.

Perustajaosakkaiden ohella Frei Zimmer Oy:ssä työskenteleekin nykyisin kaksi tuottajaa, **Laura Lehtinen** ja **Heini Orell**. Eri alojen asiantuntijoita, kuten valaistussuunnittelijoita ja insinööriosaaamista, rekrytoidaan projektikohtaisesti.

– Yrityksen perustaminen tuntui aikoinaan vähän uhkarohkealta, sillä esikuvia ei juuri ollut. **Tuula Isohanni** teki Arabianrannan taidekoordinointia tuolloin, mutta hän teki sitä Aalto-yliopiston kautta. Vastaavaa työtä ei tehty yksityisellä puolella, Lehtinen muisteli.

Taiteen ja arkkitehtuurin tulkkina

Frei Zimmerin keskeisenä tavoitteena on alusta lähtien ollut kahden erilaisen maailman eli kuvataiteen ja arkkitehtuurin saattaminen yhteen. Kymmenen vuoden aikana toimisto on toteuttanut sisällöltään, tekniikoiltaan ja mittakaavaltaan hyvin vaihtelevia projekteja yksittäisistä taideteoksista kokonaisten kaupunginosien taidesuunnitelmiin. Kaikkia hankkeita yhdistää taiteen integroiminen rakennettuun ympäristöön.

Tavoite on toteutunut paremmin kuin hyvin: Frei Zimmer palkittiin maaliskuussa Jyväskylän kaupungin myöntämällä valtakunnallisella prosenttikulttuuripalkinnolla, joka jaettiin tänä vuonna ensimmäistä kertaa. Palkinto myönnettiin taholle, joka on toiminnallaan edistänyt merkittävästi prosenttiperiaatteen toteutumista ja tunnettuutta koko Suomessa.

– Frei Zimmer on tuonut kuvataidetta näkyväksi uusiin ympäristöihin, kuten liikenneväylille ja -asemille, ja samalla kumonnut ajattelua, jonka mukaan taide on vain ylimääräinen

menoerä rakennushankkeen kustannuksissa, Jyväskylän kaupunginjohtaja **Timo Koivisto** kiitti palkintopuheessaan.

Prosenttiperiaate nousussa

Prosenttiperiaate on monella tapaa ajankohtainen asia. Rakennusinsinöörien Liitto RIL julkaisi rakennetun omaisuuden tilaa kartoittavan ROTI 2017 -raportin, jonka mukaan iso osa luovien alojen potentiaalista jää edelleen hyödyntämättä rakentamisessa. Prosenttiperiaate sisältyy myös hallitusohjelman kolmivuotiseen kärkihankkeeseen, jonka tavoitteena on edesauttaa taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta. Kärkihankkeen myötä prosenttiperiaatetta pyritään laajentamaan sosiaali- ja terveydenhuollon puolelle.

Miksi luovia aloja ei sitten kyetä hyödyntämään rakennushankkeissa nykyistä paremmin? Lasse Kosunen mukaan asia liittyy rakentamisen volyymiin: rakennusliikkeet ovat nykyisin aika isoja ja niissä on suuret organisaatiot.

– Luulen, että kyse on pitkälti siitä, että tahto ei välity rakentamisen eri tasoille. Ravintoketjun yläpäässä voi olla voimakas halu edistää taidetta, mutta mitä alemmas ketjussa mennään, sitä tiukemmalle naru kiristyy. Toteuttavalla tasolla naru on jo niin kireällä muun muassa tehokkuusvaatimusten takia, että taiteesta tulee työtä hidastava rasite.

Melutaidegalleria, Rantatunneli, Tampere. Taiteilijat Mikko Kallio ja Kaisa Soini. Elementtien asennusta Soukanlahden kadulla.

Frei Zimmer

Tammerkoski, Rantatunneli, Tampere. Taiteilija Tuula Lehtinen ja tuottaja Heini Orell, Frei Zimmer. Valaistus Annukka Larsen, ALD Larsen. Gobojen suunnittelu Arto Heiskanen ja Joonas Saarinen, WhiteNight Lighting.

Laura Lehtinen, Heini Orell, Lasse Kosunen ja Tuula Lehtinen.

Suurissa rakennushankkeissa ongelmaksi muodostuu usein se, että vaikka mukana on useiden eri alojen edustajia, taiteilijat ja muotoilijat jäävät niistä syrjään. Heidän ammattitaitoaan ei tunnisteta, ja taiteen tarjoamat mahdollisuudet jäävät huomaamatta.

– Suomessa on paljon lahjakkaita taiteilijoita, jotka hallitsevat oman alansa vaatimukset, mutta rakennusalan käytännöt ovat heille vieraita. Meidän tehtävämme on auttaa taiteilijoita ja rakentamisen asiantuntijoita kohtaamaan toisensa. Tämä on tärkeää, sillä taide tuo henkistä lisäarvoa rakennushankkeisiin, Lasse Kosunen kertoi.

Julkisella taiteella vahvistetaan monia positiivisiksi koettuja asioita, kuten paikan henkeä ja identiteettiä, yhteisöllisyyttä sekä kaupunginosan tai asuinalueen vetovoimaisuutta.

– Taide on hyvä väline korkealaatuisessa ympäristösuunnittelussa, sillä siinä ei välttämättä ole kyse kalliista materiaaleista. Pienimuotoisillakin asioilla voidaan saada aikaan arvokas lisä esimerkiksi rakennuksen julkisivuun, Tuula Lehtinen totesi.

Väyläestetiikan pioneeri

Viime vuosikymmeninä on kiinnitetty yhä enemmän huo-

Prosenttiperiaate ja prosenttikulttuuripalkinto

Prosenttiperiaate tarkoittaa sitä, että noin yksi prosentti rakennushankkeen kustannuksista käytetään julkiseen taiteeseen. Jyväskylän Kankaalla on otettu käyttöön laajempi prosenttikulttuuriperiaate, joka pitää sisällään pysyvien taidehankintojen ohella tilapäiset taideteokset sekä taide- ja kulttuuritapahtumat.

Ensimmäistä kertaa jaetulla valtakunnallisella prosenttikulttuuripalkinnolla halutaan lisätä ihmisten tietoisuutta taiteen, tapahtumien ja rakentamisen yhteistyöstä sekä yhteistyön mahdollisuuksista rakennetun ympäristön kehittämisessä ja viihtyvyyden lisäämisessä. Ehdolla palkinnon saajiksi oli kolme ansioitunutta tekijää: taidekoordinaattori, TaT **Tuula Isohanni**, taidekoordinaattori, TaT **Outi Turpeinen** ja Frei Zimmer Oy.

miota teiden, junaratojen, liikenneympyröiden, tunnelien ja liikenneasemien estetiikkaan. Estetiikalla voidaan parantaa liikenneväylien turvallisuutta ja käyttömukavuutta sekä opastaa ihmisiä kulkemaan niissä toivottuun suuntaan.

Frei Zimmer on ollut mukana useissa väyläestetiikkaa toteuttavissa hankkeissa, kuten viime vuonna valmistuneessa Tampereen Rantatunnelissa ja vuonna 2014 valmistuneessa moottoritie E18:n Koskenkylä–Kotka-osuudessa. Parhaillaan työn alla on moottoritie E18:n toinen osuus, Hamina–Vaali-maa. Melutaidegalleria toi Rantatunnelin ympäristöön noin 400 neliometriä betonisia esteitä, joihin on integroitu taidetta. Teokset toteutettiin yhteistyössä Parman kanssa. Moottoritien väyläestetiikkaa on toteutettu yhteistyössä Rambollin ja Siton konsulttien kanssa.

– Meillä ei ole yksittäisiä esikuvia, mutta olemme seuranneet tiiviisti erilaisia väyläestetiikkahankkeita Pohjoismaissa. Tukholman Norra länkenistä saimme ideoita Rantatunnelin toteuttamista varten, Lehtinen kertoi.

Minnamaria Koskela

Vuonna 2016 tehdyn kyselyn mukaan 75 prosenttia suomalaisista haluaa taidetta arkeensa, kuten asuinalueille, kouluihin, päiväkoteihin ja työpaikoille. Miten rakennusala vastaa tähän haasteeseen? Entä miten kunnat edistävät taidetta osana kaavoitusta ja arkkitehtuuria?

SAFAn kutsumat asiantuntijat keskustelivat 9.5.2017 Kansallismuseon auditoriossa taiteen integroimisesta rakentamiseen.

Tervetuloa mukaan tilaisuuteen!
Muistathan ilmoittautua!

Laatua arkeen – Taide osana suunnittelua ja rakentamista

Seminaari rakennusalan suunnittelijoille, tilaajille ja toteuttajille

Tiistaina 9.5.2017 klo 14–18.15, Kansallismuseon auditorio, Mannerheimintie 34, 00100 Helsinki

Ohjelma

14.00 Tilaisuuden avaus

Tiina Valpola, arkkitehti SAFA, erityisasiantuntija /
SAFAn Prosentti taiteelle -hanke

Taide julkisessa tilassa – Keilaniemen metroasema ja muita esimerkkejä

Petteri Nisunen, kuvataiteilija, arkkitehti SAFA / Grönlund-
Nisunen, professori / Aalto-yliopisto

Laatu syntyy yhteistyöllä – Elämyksellinen pelastusreitti palkitun korttelipihan perusrunkona

Hannu Huttunen, arkkitehti SAFA /
ARK-house arkkitehdit Oy, professori / Aalto-yliopisto
Teresa Rönkä, maisema-arkkitehti MARK /
Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumo Oy
Kaisa Berry, ympäristötaiteilija, arkkitehti /
Suunnittelutoimisto Both Oy

Taiteen integrointi arjen ympäristöihin – Onko laatu asenne- vai kustannuskysymys

Haastateltavat:

Maija Kovari, arkkitehti, taiteilija /
Suunnittelutoimisto Public Art Agency Finland
Samuli Naamanka, sisustusarkkitehti, Suunnittelutoimisto
Reseptori Oy

Pekka Paikkari, kuvanveistäjä, kulttuurituottaja
Hille Kaukonen, arkkitehti SAFA, kaavakehitysjohtaja /
Skanskan talonrakennus

Moderattori:

Aija Staffans, arkkitehti SAFA, johtava tutkija /
Aalto-yliopisto

16.00 Kahvitauko

16.30 Between the lived and the built – The power and pleasure of architecture and art in urban settings

Liza Fior, architect, partner / muf architecture / art LLP,
London

Rakennusliike taiteen tilaajana – Taiteesta potkua tuotekehittelyyn

Juha Kapanen, johtaja / YIT Group, Joensuu

Kaavoitus taiteen mahdollistajana – Paikallisia rahoitus- ja toteutusmalleja

Haastateltavat:

Erkki Jaala, Kankaan alueen projektipäällikkö /
Jyväskylän kaupunki
Eero Löytönen, arkkitehti SAFA,
kaupunkisuunnittelupäällikkö /
Porvoon kaupunki
Pertti Tamminen, Vuoreksen projektijohtaja /
Tampereen kaupunki

Moderattori:

Anne Jarva, arkkitehti SAFA, kehittämisspäällikkö /
Suomen Kuntaliitto

18.15 Tilaisuus päättyy

Tilaisuuden järjestäjä: Suomen Arkkitehtiliitto SAFA

Lisätietoa:

Tiina Valpola, erityisasiantuntija,
SAFAn Prosentti taiteelle -hanke
tiina.valpola@safa.fi, puh. 050 570 5122

- Tilaisuutta voi seurata myös verkon kautta. Linkki toimitetaan ilmoittautumisen jälkeen noin viikko ennen tilaisuutta.

- Ilmoittaudu verkossa: www.safa.fi > Ajankohtaista.

Monoclen uusin: syömisestä ja juomisesta

Aikakauslehti *Monocle* on yhteistyössä Gestalten-kustantamon kanssa tehnyt hauskoja opaskirjoja. Uusin, runsaasti kuvitettu järkäle on nimeltään *The Monocle Guide to Drinking and Dining*. Mutta miten tämä liittyy arkkitehtuuriin ja arkkitehteihin – ammattikuntahan on juhliessaan perinteisesti osannut ainakin juoda, ilman suurempia opastuksia?

Ainakin niin, että kirjassa on kokonainen osasto kirjoituksia, joissa eri elämäntilojen ihmiset kertovat, millaisen aterian he voisivat kuvitella viimeisekseen. Näkemyksiä on kyselty muun muassa ulkomaankirjeenvaihtajilta, näyttelijöiltä, graafisilta suunnittelijoilta, elokuvaohjaajilta – sekä kahdelta arkkitehdiltä. Nämä ovat **Cecil Balmond** ja **John Pawson**.

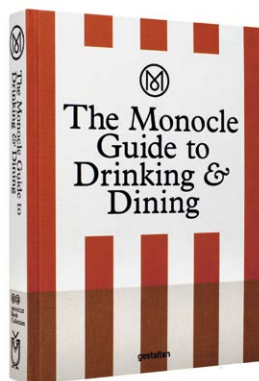
Balmond kuvitteli nauttivansa aamiaisen Sri Lankan Hiltonissa, lounaaksi italialaista Düsseldorfissa, Berliinissä tai Münchenissä ja päivälliseksi sushia Japanissa. Sushi tulisi nauttia pallokalastakin tunnetussa muutaman pöydän ravintolassa ja saken siivittämänä. Pawson taas syö mielellään minimalistisessa kodissaan ja pitää erityisesti vaimonsa valmistamista kala-aterioista – unohtamatta mamman laittamaa Yorkshire puddingia. Hän kuvailee kokemaansa auto-onnettomuutta ja ystävänsä kuolemaa, jonka jälkeen hän päätti, että haluaa tehdä vain itselleen mieluisia asioita ja töitä – elämä on liian lyhyt säheltämiseen ja epämieluisiin tai hankaliin toimeksiantoihin. Tai huonoon ruokaan.

Suomi-keittiö mukana

Kirja ei suinkaan ole mikään Michelin-ravintolaopas tai johdatus syömisellä hifistelyyn. Toimituskunta on koonnut yksiin kansiin yksinkertaista ja hyvää ruokakulttuuria. Kirja esittelee myös monia esimerkillisiä ruokaan liittyviä yrityksiä ja ympäristöjä.

Toimituskunta on valinnut eri puolilta maailmaa paikkoja, joissa kannattaa syödä ja juoda. Suomesta mukaan on noukittu monien arkkitehtienkin hyvin tuntema Sea Horse, jonka paistettujen silakoiden apajille olen itsekin vienyt muun muassa berliiniläisen, arkkitehtina kovamaaiseen **Axel Schultesin**. ”Horse” on antanut kirjaan lohikeittoreseptinsä.

Suomesta kirjaan ovat eksyneet myös Stockmannin Herku ja Helsingin kauppahalli, mutta laajemmin ei toimituskunta

HYVÄN RUOAN KANSSA ON VÄHÄN KUIN HYVÄN ARKKITEHTUURINKIN: AJATON JA LAADUKAS SYNTYY VÄHISTÄ, PUHTAISTA JA AIDOISTA AINEKSISTA.

ole maassamme matkustellut. Ihmeeksi mukana ei ole yhtäkään ravintolaa vaikkapa Tallinnasta.

Kirja esittelee myös konstailemattomia keittiövälineitä. Niihinkin on eksynyt suomalaista muotoilua, kuten Marimekon teekannu ja liittalan peruslautaset.

Ei räpeltämiselle ja höhrötyksille

Juttujen lomasta löytyy tärkeä havainto: nykyisin monissa uusissa ja tyylikkäänä pidetyissä ravintoloissa on kova ja ikävän häiritsevä akustiikka. Sivistyneen keskustelun käyminen liian kovan konseptimusiikin ja avokeittiön kolinoiden keskellä on raivostuttavan hankalaa, oli ravintola tai kahvila kuinka kiiteltä ja ruoka kuinka maukasta tahansa. **Sophie Grove** kirjoittaa pöytäliinon merkityksestä äänimaailman pehmentäjänä. Arvokkuuttakin ne tuovat.

Hyvän ruoan kanssa on vähän kuin hyvän arkkitehtuurinkin: ajaton ja laadukas syntyy vähistä, puhtaista ja aidosta aineksista. Liiallinen räpeltäminen tai turhat höhrötykset luovat päiväperhoja tai hetken muodissa olevia kummajaisia.

Ravintoloita suunnitteleville kollegoille tämä on oiva apu-teos – eivätkä reseptitkään ole huonoja. Toimistossa kannattaa muistaa, että keittiö-ruokasalin tai taukotilankin on hyvä olla kaunis ja selkeä, ja nautittavien välipalojen tulee tuottaa iloa sekä makuhermoille että silmille. Vastikään ensimmäisen kilpailunsa voittaneelle konttorille kirja voisi antaa ohjeita siitä, miten järjestää mukavat juhlat, joissa isäntä- ja emäntäväki voivat keskittyä ennen kaikkea vieraittensa viihdyttämiseen.

Tutun kaavan mukaan tämä opas on runsaasti ja taiten kuvitettu sekä jaoteltu selkeästi eri teemakokonaisuuksiksi.

Bon appétit!

Tarja Nurmi

The Monocle Guide to Drinking & Dining.
Gestalten 2016. 338 sivua.

Selkeää ja kaunista, saksalaisittain

Uusi saksalaisen arkkitehtuurin vuosikirja esittelee maan parhaiksi katsotut rakennukset.

Saksan arkkitehtuurimuseo Deutsches Architekturmuseum DAM ja kustantaja DOM Publishers ovat lyöttäytyneet yhteen. Tuloksena on saksalaisen arkkitehtuurin vuosikirja, joka esittelee paitsi maan parhaat rakennukset myös kolme Saksassa toimivan arkkitehtitoimiston suunnittelemaa korkeatasoista rakennusta maan rajojen ulkopuolella. Palkitun on valinnut ammattilaisista koostuva tuomaristo, joka on tutustunut tärkeimpiin ehdokkaisiin paikan päällä.

Kaksikielinen (saksa, englanti) kirja on kaikin puolin helpposti lähestyttävä. Ulkoasu on kaunis, ja kaikki essee ja arviot ovat antoisaa luettavaa. Kangaskantisen teoksen yhtenä iha- nuutena on kiiltävä keltainen lukunauha.

Ei huomioarkkitehtuurille

Parhaaksi rakennukseksi valikoitui alun perin itseoppineen arkkitehdin **Andreas Hellerin** toimiston suunnittelema Euro- päisches Hansemuseum Lyypekissä. Se on nykyaikainen, yllät- tävä ja ympäristöönsä esimerkillisen rauhallisesti täydentävä. Tyylikkyudessaan aisteja hivelevä kokonaisuus edustaa myös upeaa tiiliarkkitehtuuria, eivätkä näyttelytkään jättäneet tuo- maristoa kylmäksi.

Kärkisijasta kilpaili myös tavanomainen 1970-luvun pforz- heimilainen kerrostalo, joka on nykyaikaistettu erinomaisella tavalla.

Silmiinpistävää teoksessa on se, että tuomaristo ei ole in- nostunut huomioarkkitehtuurin tai niin sanotun epäarkkitek- tuurin kummallisuuksista. Monet kärkeä edustavat kohteet ovat arkkitehtuuriltaan rimpuilemattomia ja käytännönlähei- siä. Mukana on toki Kasseliin valmistunut, arvokkaan olinen sadunkertojaveljeksille omistettu museo Grimmwelt, suunnit- telijana Kadawittfeldarchitektur. Ryhdikäs luonnonkivinen ra- kennus on osa rakennettua maisemaa. Visiitin arvoinen on myös vastikään valmistunut Richard Wagner Museum Bayreuthissa. Uudisrakennus on olemassa olevaa ensembleä rauhallisesti säestävän moderni.

Opas vähintään nojatuolimatkalle

Asuin-kohteista mainittakoon esimerkiksi Neuköllniin valmis- tunut betoninen kerrostalo Ausbauhaus, jossa asuntojen vii-

NORBERT MIGULETZ

Trauerhalle Bessenbach.

meistelyaste on muuttajien itse valittavissa. Arkkitehtitoimis- to Prager Richter on luonut tavanomaista edullisemmaksi tul- leen rakennuksen, jossa totisesti on särmää. Huoneistoissa voi olla käsittelemättömiä betoniseiniä ja latioissa vaikkapa teol- lista massiivipuuparkettia. Kokonaisuudessa on laatua, vaati- mattomuutta ja ärhäkkyyttä.

Kouluista ja päiväkodeista mainitsi mielellään Kinder- kreiselin Hampurissa, suunnittelijana Kraus Schönberg Archi- tekten. Runsaiden värien ja orgaanisten pohjamuotojen sijaan rakennuksessa on käytetty muun muassa lasia ja luonnonväris- tä puuta sekä rankkaa suorakulmaista koordinaatistoa. Loppu- tulos on rauhallinen ja silti yllätyksiä täynnä. Yksinkertainen ra- kennus antaa kehykset lasten omille oivalluksille ja tekemisille.

Arkkitehtuurivientiä edustavat kirjassa upea saksalainen koulu Madridissa (Grüntuch Ernst Architekten), Burkina Fason kiinnostavaan oopperakylään toteutettu terveyskeskus (arkki- tehti **Francis Kéré**) ja erinomaisen eloisa PAQ-asuin-kerrostalo Pariisissa (LIN).

Kirjaan valitut essee- t ovat kiinnostavia. Yksi niistä käsitte- lee kaupunkimaisen asumisen vapauttavaa vaikutusta mutta kysyy, mitä se saa maksaa. Tekstiin on poimittu maininta ark- kitehti **Pia Iloesta** ja Talli-suomalaistoimistosta.

Omanlaisensa arkkitehtuuriekskursion voisi rakentaa jo tä- män kirjan parhaiden esimerkkien pohjalta.

Tarja Nurmi

Yorck Förster & Christina
Gräwe & Peter Cachola
Schmal (toim.): Deutsches
Architektur Jahrbuch 2017
/ German Architecture
Annual 2017. DOM
Publishers. 256 sivua.

Modernismin monet muodot

Modernia elämää! -näyttely Helsingin taidemuseossa Tennispalatsissa esittelee suomalaista arkkitehtuuria, muotoilua, kuvataidetta ja valokuvia vuosilta 1917–1968. Näyttely on osa Suomi 100 -hanketta, ja se tarjoaa läpileikkauksen suomalaisen modernismin keskeisistä teoksista ja hetkistä.

Näyttely on suuri yhteistyöhanke Helsingin taidemuseon, Alvar Aalto -museon, Arkkitehtuurimuseon, Designmuseon ja Suomen valokuvataiteen museon kesken. Esillä on laajasti teoksia taideryijyistä **Wäinö Aaltosen** ja **Laila Pullisen** veistoksiin, **Elieel Saarisen** pilvenpiirtäjästä tyyppitaloihin sekä puisista lentokoneen propelleista Marimekon vaatteisiin.

Kansainvälisten tuulten tuomaa edistystä

Uudet tuulet ja vaikutteet levisivät modernismin aikaan etenkin erilaisten messujen ja näyttelyiden myötä. Tennispalatsissa esitellään monia suomalaisen modernismin syntyyn ja kansainvälistymiseen vaikuttaneita tapahtumia sekä niiden näyttelyarkkitehtuuria ja niissä esillä olleita teoksia. Näyttelyssä tutustutaan Turun messuihin (1929), New Yorkin maailmannäyttelyyn (1939), Milanon triennaaleihin ja Montrealin maailmannäyttelyyn (1967).

Mielenkiintoiseksi teemaksi nousee myös modernismin ajan kuvataide, vaikka näyttely painottuu arkkitehtuuriin ja muotoiluun. Juuri kuvataide on vielä myöhemminkin jää-

KUVAT: CARITA LONKA

Vuokko Nurmesniemen ja Annika Rimalan vaatteiden yläpuolelle on ripustettu Timo Aallon ja Göran Augustonin maalaukset.

nyt helposti saman ajan arkkitehtuurin ja muotoilun varjoon. Itsenäistymisen jälkeen kuvataide nähtiin ensisijaisesti kansallistunteen nostattajana, eikä moderni taide saanut aikalaiskriittikoitakaan ymmärrystä.

Uudet vaikutteet löysivät joka tapauksessa tiensä Suomeenkin, ja varsinkin näyttelyssä esillä olevat valokuvat 1920- ja 1930-luvulta viehättävät kansainvälisyydellään ja edistykseellisellä otteellaan. Suomi oli tuolloin kulttuurisesti suuntautunut kohti Saksaa, ja myös näyttelyn kuvissa on nähtävissä saksalaisen modernismin sekä varsinkin Bauhausissa opettaneen **László Moholy-Nagyn** vaikutus. Kaupunkinäkymissä haettiin uudenlaisia yllättäviä perspektiivejä ja rajouksia, kun valokuvaajat ikuistivat modernia ihmistä ja urbaania elämää. Kuvista paistaa sama into ja kiinnostus moderniin ympäristöön kuin vieressä esiteltävistä **Erik Bryggmanin** ja **Alvar Aallon** suunnitelmista Turun messuja varten.

”

NÄYTTELYSSÄ VILISEVÄT SUOMALAISEN
MODERNISMIN SUURIMMAT NIMET
SEKÄ KESKEISIMMÄT ESINEET JA
TAIDETEOKSET.

Pisteliästä aikalaiskritiikkiä

Modernismista on myöhemmin puhuttu jopa kansallisena tyylinä, mutta omana aikanaan se kohtasi myös vastustusta ja pilkkaa. Tämä ei sinällään ole yllättävää, sillä modernismin rakennukset herättävät vielä tänäkin päivänä suuria tunteita puolesta ja vastaan.

Näyttelyssä esitelläänkin modernismin esineistön lisäksi sen kohtaamaa aikalaiskritiikkiä. Esillä on **Kari Suomalaisen** pila-piirroksia, jotka irvailivat abstraktille kuvanveistolle, sekä **Pekka ja Pätkä mestarimaalareina** -elokuva vuodelta 1959. Elokuussa salakuljetetaan yön aikana Taidehalliin lasten tekemä maalaus, jota kulttuuriväki sitten seuraavana päivänä ihastelee.

Tätä moderniin taiteeseen kohdistunutta pisteliästä aikalaiskritiikkiä vasten on hauska huomata, kuinka suuren suosion osa näyttelyn esineistä on myöhemmin saanut. Oman aikansa uudesta tyylistä on tullut nykypäivän valtavirtaa. Marimekon vaatteita, **Aino Aallon** laseja, **Alvar Aallon** ja **Ilmari Tapiovaaran** tuoleja sekä **Tapio Wirkkalan** ja **Kaj Franckin** teoksia löytyy nykyään monista suomalaisista kodeista. Ne ovat erottamaton osa suomalaisen muotoilun kuvastoa. Myös moderni taide näyttää saaneen synninpäästön: aikanaan niin kri-

tisoitu Sibelius-monumenttikin on saavuttanut suuren yleisön hyväksynnän.

Taiteenlajien hämärtyvät rajat

Näyttelyssä vilisevät suomalaisen modernismin suurimmat nimet sekä keskeisimmät esineet ja taideteokset. Aihepiiriin perehtyneelle näyttely ei tarjoa uutta kuvastoa vaan sen ansiot piilevät **Marcel Schmalgemeijerin** näyttelyarkkitehtuurissa toteutetuissa oivaltavissa rinnastuksissa. Näyttely avaa valokuvien ja filmipätkien avulla taustalla kehittyneitä yhteiskuntaa ja sen vaikutusta arkkitehtuuriin, muotoiluun ja taiteeseen. Herkullinen vertaus on Wäinö Aaltosen *Suomen neidot* -patsaiden takana pyörivät videot ja kuvat fyysisen maailman suomineidoista, **Ester Toivosesta** ja **Armi Kuuselasta**. Vieressä pullistelee ajan atleetin miesihanne, pienoismalli **Paavo Nurmen** juoksijapatsaasta seuranaan vuoden 1952 olympialaisia mainostavat julisteet.

Näyttely laittaa pohtimaan paitsi yhteiskunnan myös taiteen itsensä vaikutusta muotoiluun ja arkkitehtuuriin. **Vuokko Nurmesniemen** ja **Annika Rimalan** Marimekolle suunnitelmien vaatteiden yläpuolelle on ripustettu maalauksia muun

Tuolien taustalla näkyy Sam Vannin teos Contrapunctus (1959–1960), ensimmäinen abstrakti maalaus, joka voitti avoimen ja julkisesti rahoitetun taidekilpailun Suomessa.

muassa **Sam Vannilta**, **Ernst Mether-Borgströmiltä** sekä **Göran Augustsonilta**. Samat konkretismin taideteoksille tyypilliset värit ja viivat sekä rytmi ja liike toistuvat Marimekon kuoseissa. Modernin taiteen tapaan myös vapaan liikkumisen mahdollistavat vaatteet olivat radikaaleja aikana, jolloin muodissa oli korsetilla kavennettu vyötärö.

Näyttelyarkkitehtuuri, joka esittää muotoilun, arkkitehtuurin ja kuvataiteen teokset iloisesti sekaisin, herättää miettimään eri taiteenlajien välisiä suhteita. Sen lisäksi, että suomalaisessa taidelasissa ja keramiikassa hämärtyvät rajat käyttöesineen ja taideteoksen välillä, ovat **Otso** ja **Matti Pietisen** mainosvalokuvat näistä ikonisista muodoista jo taideteoksia itsessään. **Viljo Revellin** Toronton kaupungintalon pelkistetyt geometriset muodot tuovat niin ikään mieleen kubistisen veistoksen. Ja varsinkin katsellessa Montrealin maailmannäyttelyä varten tehtyä **Uhra-Beata Simberg-Ehrströmin** jättimäistä taideryijyä, jossa kostean sammaleen värit heräävät eloon, tai **Timo Sarpanevan** *Ahtojää*-teoksen osaa, on hankala sanoa, missä raja kuvataiteen ja muotoilun välillä lopulta kulkee.

Näyttely suomalaisen modernismin klassikoista ei yllätä, mutta se tarjoaa oivia rinnastuksia ajankuvan, käyttöesineiden ja taiteen suhteista ja vaikutteista.

Carita Lonka

Kirjoittaja on taidehistoriasta ja kulttuuriperinnöstä innostunut arkkitehti.

Modernia elämää! -näyttely on esillä 30.7. saakka Helsingin taidemuseossa Tennispalatsissa (Eteläinen Rautatiekatu 8, Helsinki).

Modernia elämää! -oheistapahtumia

Lauantaipajat ja -opastukset

Lauantaisin pääsylipun hintaan sisältyvät yleisöopastukset ja taidepajat. Opastukset klo 13 ja taidepajat klo 14–16.

Tapahtumalauantait

Tapahtumapäivinä luvassa on musiikkia, vierailijoita, elämyksiä ja yhdessäoloa. Ohjelma sisältyy pääsylipun hintaan. Seuraava tapahtumalauantai 13.5.

Teemaopastukset sunnuntaisin

Joka toinen sunnuntai klo 14 pääsylipun hinnalla pääsee kuulemaan puolen tunnin mittaisia teemaopastuksia.

HAM Puhe torstaisin

Asiantuntijaluennoilla syvennyttään näyttelyn teemoihin. Pääsylipun hintaan kuuluvat luennot klo 17.30 HAM-salissa.

Kaupunkikierrokset

Kaupunkikierroksilla tutustutaan oppaan johdolla näyttelyn teemoihin, esimerkiksi Aaltojen kotitaloon ja modernistisiin julkisiin veistoksiin. Kierrokset kuuluvat pääsylipun hintaan, ilmoittautuminen etukäteen.

Lisätietoa: www.hamhelsinki.fi

Aikamatka modernismiin

Arkkitehtuurimuseon *Kuinka Suomi modernisoitiin* -näyttely on 1800-luvun loppuvuosilta käynnistyvä aikamatka arkkitehtien työtapojen, piirustusgrafikan sekä arkkitehtuurin vaiheisiin.

Kuinka Suomi modernisoitiin esittelee häviävän pienen otannan – kaksisataa piirustusta – Arkkitehtuurimuseon puolen miljoonan piirustuksen kokoelmasta. Silti tutkittavaa riittää, ja näyttely jatkaa mainiosti Helsingin taide-museon modernisminäyttelyn teemoja. Arkkitehtuurimuseon näyttelyn johdannossa modernisointi mielletään yksinkertaiseksi ajatukseksi edistyksestä ja uutuudesta.

Näyttelyyn on tuotu ikonisten ja tuttujen kohteiden ohella toteutumatta jääneitä ja pieniäkin suunnitelmia. Mukaan mahtuu myös hyvä joukko detaljipiirustuksia. Teemoittain ryhmitelty näyttely esittelee käsin piirtämisen aikaa – silti viimeisin kohde on niinkin myöhäinen kuin **Juhani Pallasmaan** Kampin keskuksen julkisivu vuodelta 2000.

Näyttely esittelee museon omaa toimintaa monipuolisesti. Kaiken lisäksi se on käsikirjoituksesta näyttelyarkkitehtuuriin asti museon omien ammattilaisten työtä. Postikortin ja -merkin kokoluokasta julisteiden mittoihin vaihtelevat piirustukset on tuotu näytteille alkuperäisinä, mikä on osaltaan vaikeuttanut näyttelyn suunnittelua ja rakentamista. Lopputulos on mutkaton ja helposti lähestyttävä, ja kenties juuri siksi se kestää muutamankin vierailun.

Sattumalta juuri avajaispäivänä *Helsingin Sanomat* julkaisi nykyisten rakennushankkeiden ihannoivia esittelykuvia kritisoivan lavean artikkelin ”Oudoilla havainnekuvilla yritetään vaikuttaa”. Näyttelyssä kierrellessä voi pohtia, valehtelevatko nykyprojektien mallinnus- eli mainoskuvat enemmän kuin edeltävien vuosikymmenten vastaavat. Ehkä valehtelevat – tai sitten eivät; kyllä vaikkapa **Kaj** ja **Dag Englundin** Salmisaaren Alkon tehtaiden kilpailuehdotuksessa tiilitalo on melko ilma-va, ja Hytönen & Luukkosen Messuhallin mustapohjainen perspektiivikuva korkeine hotellitorneineen jättää sijaa tulkin-nalle. Tunnelma todella henkii modernia kansainvälisyyttä ja ajatusta uutuudesta.

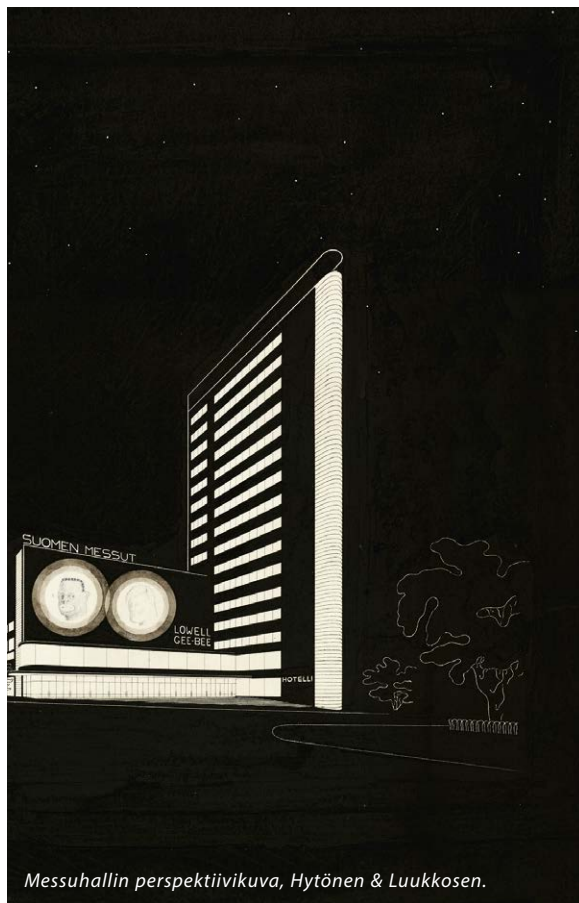
Jonas Malmberg

Kirjoittaja on arkkitehti, FM, joka työskentelee Alvar Aalto -säätiön rakennusperintöyksikössä.

Kuinka Suomi modernisoitiin – 200 piirustuksen tarina -näyttely on esillä 27.8.2017 asti Arkkitehtuurimuseon suuressa salissa (Kasarmikatu 24, Helsinki).

NÄYTTELYSSÄ KIERRELLESSÄ VOI POHTIA, VALEHTELEVATKO NYKYPROJEKTIE
MALLINNUS- ELI MAINOSKUVAT
ENEMMÄN KUIN EDELTÄVIEN
VUOSIKYMMENTEN VASTAAVAT.

ARKKITEHTUURIMUSEO

Messuhallin perspektiivikuva, Hytönen & Luukkosen.

KOTIMAA

HUHTI-TOUKOKUU

27.–28.4.2017

Kaupunkitutkimuksen päivät

Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki.

15. kerran järjestettävien päivien teemana on Kaupunkien aika. Keynote-puhujiksi saapuvat Geci Karuri-Sebina Etelä-Afrikasta ja Davide Ponzini Italiasta, jotka käsittelevät teemaa kaupunkisuunnittelun, tulevaisuudentutkimuksen, arkkitehtuurin ja asukkaiden näkökulmasta. Kotimaiset pääpuhujat ovat Kimmo Kattajala ja Kaarin Taipale.

• www.kaupunkitutkimuksenpaivat.net

8.–13.5.2017

Kaupunkisuunnittelumessut 2017

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Kaikille kaupunkilaisille suunnattujen messujen punaisena lankana ovat kadut – niin liikenteen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin, historian, taiteen kuin tieteen näkökulmasta. Messuosastoilla mukana on julkishallinto, yliopistoja, oppilaitoksia, järjestöjä sekä muita yhteisöjä. Kaikki tilaisuudet ovat avoimia ja maksuttomia. Katso tarkempi ohjelma verkkosivuilta.

• laituri.hel.fi

19.–21.5.2017

Open House Helsinki

Helsingin salattuja paikkoja yleisölle avaava Open House Helsinki juhlii 10-vuotista taivaltaan. Samalla laajennetaan tapahtuman sisältöjä rakennetusta ympäristöstä ja arkkitehtuurista. Kierroksille on vapaa pääsy, ja niitä vetävät suunnittelijat ja muut asiantuntijat. Ohjelma julkaistaan huhtikuun lopussa.

• www.openhousehelsinki.fi

NÄYTTELYT

HUHTI-TOUKOKUU

–29.4.2017

Nordic Built Cities Challenge

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Pohjoismaisella Nordic Built Cities Challenge -kilpailulla haettiin innovatiivisia kaupunkikehitysratkaisuja, jotka vastaisivat kiihtyvän kaupungistumisen, ilmastomuutoksen ja väestönkasvun haasteisiin. Nähtävillä ovat palkitut kilpailutyöt Tanskasta, Norjasta, Ruotsista, Islannista, Färsaarilta ja Suomesta.

• laituri.hel.fi

–29.4.2017

Keski-Pasilan taidekilpailunäyttely

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Taidekilpailussa etsittiin julkisia taide-teoksia Fredikanterassille, joka on Itä- ja Länsi-Pasilan tulevaisuudessa yhdistävän sillan jalankulkualue. Taidekilpailun tulokset ovat nähtävillä Laiturilla.

• laituri.hel.fi

–21.5.2017

Lasten mittakaava

Alvar Aalto -museon Galleria, Alvar Aallon katu 7, Jyväskylä.

Kokoelmanäyttely esittelee Aino Aallon sekä Artekin suunnittelema lasten sisustuksia ja huonekaluja. Näyttelyssä päästään ensimmäistä kertaa kurkistamaan Aino Aallon taidokkaisiin sisustus- ja arkkitehtuurisuunnitelmiin mm. päiväkoideista ja neuvoloista.

• www.alvaraalto.fi

–21.5.2017

Olafur Eliasson: Pentagonal landscapes

EMMA – Espoon modernin taiteen museo, Ahertajantie 5, Espoo.

Tanskalais-islantilainen Olafur Eliasson on nykytaiteilija, joka tutkii ihmisen ja ympäröivän maailman välistä suhdetta. Näyttelyn teokset käsittelevät taiteilijan keskeisiä teemoja, kuten valoa, peilejä, arkkitehtuuria ja maisemaa.

• emma.museum

HESA – SAFA

TULOSSA MYÖHEMMIN:

19.–20.5.

ARKKITEHTIPÄIVÄT 2017

Otaniemi, Espoo

20.5.

ARKKITEHTUURIA ELOKUVISSA

Kino Tapiola

12.6.

HELSINKI-PÄIVÄ

Ohjelmaa koko perheelle

Muutokset mahdollisia!

Lisätietoja uutiskirjeissä sekä:

www.fb.com/hesasafa/eventshesasafa@safa.fi27.4. KEHÄRADAN TAIDE
- LIKKUVA SEMINAARI

Raiteilla liikkuva seminaari alkaa Rautatieasemalta, josta siirrymme asiantuntijoiden johdolla tutustumaan rakennetun ympäristön taiteeseen Kivistössä, Leinelässä ja Myyrmäessä. Seminaari päättyy monialaiseen keskusteluun Artsissa.

[keharadan-taide-hesa-safa
.eventbrite.com](http://keharadan-taide-hesa-safa.eventbrite.com)

11.5. ARKKITEHTI YRITTÄJÄNÄ 2.0
- SEMINAARI

"Luovuus ja yrittäjyys"

Miten myydä ideansa asiakkaalle?

Ekologisuus brändinä?

Miten johtaa luovia ihmisiä?

Otaniemi, Espoo

NÄYTTELYT MUSEOSSA

KUINKA SUOMI MODERNISOITIIN

200 piirustuksen tarina

1.3.–27.8.2017, iso sali

VIIVA, TILA JA VÄRI

Sakari Laitisen konstruktioita

1.3.–28.5.2017, pieni sali

Arkkitehtuurimuseo on mukana myös ainutlaatuisessa viiden museon suurhankkeessa: HAMissa esillä oleva Modernia elämää on syntynyt yhteistyössä Alvar Aalto -museon, Designmuseon, HAMin sekä Suomen valokuvataiteen museon kanssa.

ADOPTOI PIIRUSTUS

Kuinka Suomi modernisoitiin -näyttelyn yhteydessä museo on lanseerannut uuden konseptin, joka lähtenyt vauhdilla käyntiin: mahdollisuuden adoptoida arkkitehtuuripiirustuksia museon puoli miljoonaa sisältävästä kokeolmasta. Adoptoija saa kunniakirjan sekä kopion piirustuksesta!

Kopion piirustuksesta voi adoptoida sen koosta riippuen 400, 700 tai 1 000 euron hintaan, jolla tuetaan museon kokoelmien hoitoa. Lisätietoja: mfa.fi/adoptoi-piirustus

OHJELMISTO

Osallistumismaksut:

Arkkitehtuurimuseossa 10/5/0€

HAMissa (Eteläinen rautatiekatu 8) 10/8/0€

Torstai 20.4. klo 18, Arkkitehtuurimuseo

HISTORY OF FINNISH ARCHITECTURE:

Finnish architecture after World War II

The Golden Age of the 1950's, the Boom of the 1960's; tendencies by the turn of the Century.

Luennoitsija: arkkitehti Netta Böök.

Keskiviikko 26.4. klo 18, Arkkitehtuurimuseo

Arkiston kätköistä: Nordean kokoelman 5 tapausta

Miten arkkitehtuuria luetaan piirustusten kautta?

Kysymykseen vastataan Nordean kokoelman viiden tapauksen kautta. Luennoitsija: museon arkistonhoitaja Elina Standertskjöld.

Lauantai 29.4. klo 13–15, Arkkitehtuurimuseo

Perhetyöpaja

Perheille suunnatuissa maksullisissa työpajoissa taiteillaan näyttelyiden hengessä joka kuukauden viimeisenä lauantaina. Osallistumismaksu: 10/5/0€. Lapset ilmaiseksi. Vanhemman läsnäolo on pakollinen.

Keskiviikko 3.5.2017 klo 18, Arkkitehtuurimuseo

Arkiston kätköistä: Arkkitehtuurin prosessiluonne

Arkkitehtuurin prosessiluonnetta tulkitaan eri kokoelmien kautta: mukana tarkastelussa esimerkiksi valokuvaus ja arkkitehtuurikilpailut. Luennoitsija: museon amanuenssi Anna Autio.

Torstai 4.5.2017 klo 17:30, HAM

HAM PUHE: Standardisointi ja hyvinvoinnin rakentaminen. Suomalainen rivitalo - työväen asunnosta keskiluokan unelmaksi

Luennoitsija: taidehistorian emeritaprofessori Riitta Nikula

Lauantai 6.5.2017 klo 14–16, HAM

LAUANTAIPAJA: Rakennetaan yhteinen kaupunkiutopia!

Ohjaaja: taidekasvatuksen opiskelija Olivia Hakala

Keskiviikko 10.5.2017 klo 18, Arkkitehtuurimuseo

Arkiston kulisien takana: Konservattorin työnäytös II

Työnäytöksen pitää konservattori Paula Alavuo.

Torstai 11.5.2017 klo 17:30, HAM

HAM PUHE: Futuron maailma

Luennoitsija: taidehistorioitsija Marko Home

Ajankohteiset tapahtumat:

www.mfa.fi/tapahtumat

Laatua asumiseen – mutta mihin hintaan?

Asuntojen hinnat ovat karanneet käsistä Helsingissä ja pääkaupunki-seudulla. Helsingin neliöhinnat ylittävät pääkaupunkiseudun ulkopuolisen alueen keskihinnat jo yli 2 300 eurolla. Rakennusalan eri osapuolilla on erilaisia tulkintoja korkean hintatason syistä.

Niukkuus nostaa hintoja. ”Jos äkkiä tehtäisiin valtava määrä asuntoja, kaikki asunnot olisivat kohtuuhintaisia. Älyttömästi tonttimaata lisää, ei rajoiteta täden- nyrakentamista, ja lopetetaan rakentamisesta valittaminen”, totesi RT:n pääekonomisti **Sami Pakarinen** *Rakennuslehdessä*.

Tonttipulan ja kaavoituksen hitauden katsotaan estävän ri- peän asuntorakentamisen. Pääkaupunkiseudulla on raken- nettu ennätysmäärä asuntoja viime vuonna, ja tänä vuonna ennustetaan valmistuvien asuntojen määrän ylittävän edelli- sen vuoden tuotannon. Kuitenkin asuntojen hinnat ovat jat- kaneet nousua.

Hintoja nostavat kilpailun ja rakennusalan toimijoiden vä- hyys, rakentamisen kalleus Helsingissä ja rakentamisjärjestel- mien tehottomuus. Rakentajat valittavat tonttimaan kalleutta ja liiallista rakentamisen säätelystä. Rakentamismääräyksiä ha- lutaan karsia, ja kaavoittajia moititaan määräyksistä, jotka nos- tavat kustannuksia.

Asuntojen korkea hinta kohdistuu ankarimmin pieni- ja keskituloiisiin. Helsingin ATT:n johtaja **Sisko Marjamaa** ihmet- telee puheita siitä, ettei kohtuuhintaisten asuntojen rakenta- minen ole mahdollista. ”Meillä on paljon asuntoja rakenteilla, ja kaikki ne ovat kohtuuhintaisia ja säänneltyjä. Kohteita ra- kennutetaan omakustannushintaan, ja kustannushyöty siirtyy kokonaan asukkaille.”

Viime vuonna ATT:n rakennuttamien vuokra-asuntojen keskimääräinen hankintahinta oli 3 775 euroa/neliö, hitasomis- tusasuntojen hinta oli keskimäärin kolmanneksen halvempi kuin vapaarahoitteisten vuokra- ja omistusasuntojen. Sään- nellyn tuotannon määrä perustuu poliittisiin päätöksiin. Hel- singissä rakennettavista asunnoista on nykyisin 25 prosenttia säänneltyjä vuokra-asuntoja, 45 prosenttia vapaarahoitteisia

omistus- ja vuokra-asuntoja, ja loput ovat niin sanottua väli- mallin tuotantoa. Kalliit hinnat ja samantapaiset asuntoratkai- sut ovat aktivoineet asukkaita rakennuttamaan itse kotejaan. Asukaslähtöisestä ryhmärakennuttamisesta on vasta muuta- mia esimerkkejä. Sen soisi lisääntyvän, samalla näyttää synty- vän myös uusia yhteisöllisiä asumisratkaisuja.

Kun säännellyssä tuotannossa hinta perustuu tontti- ja rakentamiskustannuksiin, vapaarahoitetussa tuotannossa markkinat määräävät hinnan. Asuntorakentaminen on liike- toimintaa. Tontti- ja rakentamiskustannusten lisäksi hintaan vaikuttaa rakennuttajan kate. Kun tontin hinta ja kate eivät jousta, hintaa voidaan laskea vain karsimalla rakennuskustan- nuksia ja laatua.

Voi kysyä, laskisiko myyntihinta keskeisillä alueilla, vaikka rakennuskustannukset halpenisivat. Rakentajan kate on pie- nimmillään 15 prosenttia, hyvillä paikoilla huomattavasti enemmän. Parhaan katteen tuottavat pienet asunnot, joita ha- luttaisiin rakentaa enemmän kuin on kaupungin tavoitteissa. Niistä suuri osa menee asuntosijoittajille. Tunnetun hokeman mukaan asunnon hintaan vaikuttavat kolme merkittävintä tekijää ovat sijainti, sijainti ja sijainti. Helsingissä vanhojen asun- tojen keskihinta kalleimmilla alueilla on yli kolminkertainen verrattuna halvimpaan alueeseen. Tosin eroja on laadussakin.

Onko siis kaavoittaja suurin kohtuuhintaisuuden este ja SAFA-mafia syyllinen asuntojen korkeaan hintaan? Asemakaa- vojen tulisi mahdollistaa kohtuuhintainen tuotanto. Vuokra- tuotannon jarruna on ollut Helsingissä sellaisten tonttien löy- täminen, joissa päästään ARAn hyväksymään kustannus- tasoon. Suurimmat yksittäiset kaavoitusvaiheessa syntyvät kustannuserät aiheutuvat huonosta maaperästä ja pysäköinti- kustannuksista. Kaupunkimaisen tehokkaasti rakennettaessa

autopaikat joudutaan sijoittamaan usein pihakansien alle ja kellareihin. Autopaikan osuus neliö hinnasta saattaa tällöin olla jopa 600 euroa. Useat työryhmät ovat pohtineet keinoja pysäköinnin hinnan hillitsemiseksi, mutta ratkaisua ei ole löytynyt. Pysäköintikustannuksia on mahdollista periaatteessa pienentää rakentamalla vähemmän autopaikkoja, kehittämällä halvempia pysäköintiratkaisuja sekä vuorottaispysäköinnillä, siellä missä se on mahdollista.

Monissa Euroopan kaupungeissa rakennetaan keskustaan ja parhaille paikoille kalliita ja korkealuokkaisia asuntoja maksukykyisille ja ohjataan pienituloiset esikaupunkeihin, joissa autopaikkoja voidaan sijoittaa maantasoon tai avokansille eikä rakentamisen laadullakaan näytä olevan niin väliä. Helsingissä pyritään estämään eriytymistä rakentamalla kaikkia tuotantomuotoja jokaiselle suuremmalle alueelle. Samalla alueellakin tonttien lähtökohdat ovat erilaisia. On hyvä- ja huonopohjaisia tontteja, erilaisia pysäköintiratkaisuja, rakennusten koko ja talotyyppit vaihtelevat. Kaavoitusvaiheessa on mahdollista karkeasti laskea kaavan mukainen rakentamisen hintataso, välttyä ylilyönneiltä ja löytää tontit, jotka sopivat parhaiten tuettuun tuotantoon. Ulkomaiset asiantuntijaryhmät ihastelevat Helsingin asuuntoalueilla käydessään sitä, että omistustaloja ja kunnallisia vuokrataloja on samoissa pihapiireissä eikä ulkopuolelta voi erottaa, mikä on mikä.

Miksi sitten kaavaan otetaan laatumääryksiä, jotka nostavat asuntojen hintaa? Kaavalla voidaan luoda lähtökohdat hyvälle asuinympäristölle, mutta onnistunut lopputulos ei synny ilman kauniita ja toimivia rakennuksia ja viihtyisää lähiympäristöä. Asemakaavojen laatumääryksillä pyritään varmistamaan kaavan tavoitteiden mukaisen kokonaismiljöön syntyminen. Laatumäärykset koskevat usein julkisivumateriaaleja, pohja- ja kattokerroksen käsittelyä, sisäänkäyntejä sekä liike-tilojen tai asukastilojen rakentamista. Jos näitä laatutekijöitä ei määrätä asemakaavassa, vaarana on, että ne jäävät rakentamatta.

VOI KYSYÄ, LASKISIKO MYNTIHINTA
KESKEISILLÄ ALUEILLA, VAIKKA
RAKENNUSKUSTANNUKSET HALPENISIVAT.

Laadun ja hinnan optimointi on nykyisin välttämätöntä kaavoituksessa Helsingissä. Myös kaavoituksessa pitää olla kustannustietoisuutta. On kaupungin ja asukkaan etu, että hyvillä ja näkyvillä paikoilla, joissa asuntojen myyntihinnat ovat korkeita, rakennetaan laadukkaasti. Rakennuttajan intressi on saada asunnot myydyksi – mielellään kohteen valmistumiseen mennessä. Lopputuotteen on oltava niin laadukas, että ostaja haluaa maksaa siitä pyydetyn summan. Rakennustuotanto on konservatiivinen toimiala. Uudet ratkaisut ovat tekninen ja taloudellinen riski, ja ne karsitaan usein suunnittelun ohjauksessa.

Kumppanuuskaavoituksessa voidaan kaavoittajan sekä rakentajan ja rakennussuunnittelijan välisellä yhteistyöllä varmistaa käypä hintataso sekä ympäristöön ja rakennuksiin kohdistuvien tavoitteiden toteutuminen. Näin menetellään useissa kaupungeissa myös tavanomaisessa kaavoituksessa, jos rakentaja ja rakennusaikataulu tiedetään. Yleensä kaavaa laadittaessa ei kuitenkaan tiedetä toteuttajaa.

Kun puhutaan laadusta ja hinnasta, tulisi käsitellä myös rakennustyön laatua, teknistä laatua ja elinkaarikustannuksia. Laadusta tinkiminen voi pienentää rakennuskustannuksia mutta kostausta korkeilla elinkaarikustannuksilla. Hinnan ja laadun suhde on vaikea. Kohtuuhintaisuus tarkoittaa eri asioita eri asukasryhmille. Asuntojen hinnat tuskin tulevat laskemaan merkittävästi Helsingissä. Ei ainakaan ole tarkoituksenmukaista heikentää laatua kustannuspaineessa, jos hyöty ei koidu asunnon ostajalle.

Riitta Jalkanen

Kun ovelta vaaditaan mahdottomia.

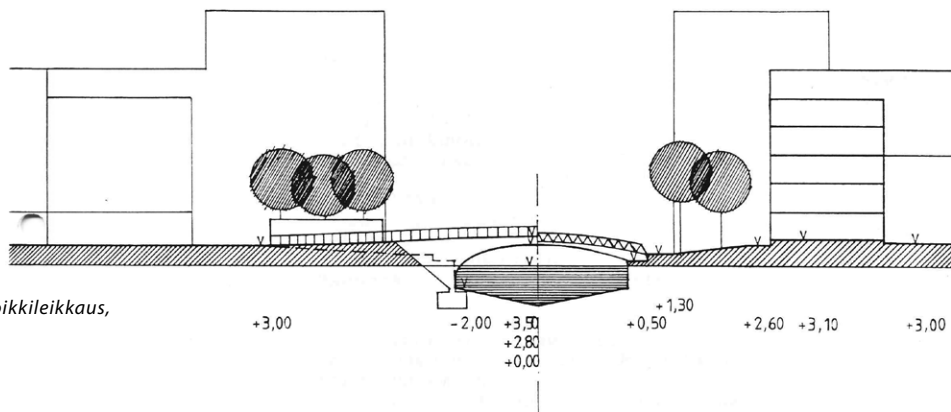
Kosteuden- ja vedenkestävyyttä
Muottipuristettu sandwich-rakenteinen, saumaton LAMI-ovi on valmistettu vesitiiviiksi. Ovilevy ei ruostu, turpoa, lahoa eikä kieroudu, vaan kestää jatkuvaakin vettä ja kosteutta vuosikymmeniä. LAMI-ovi ei sisällä puuta tai muita orgaanisia materiaaleja, jotka edistävät bakteerien kasvua.

GRP - DOORS®
LAMI

Muovilami Oy – Hygieenisissä LAMI-ovia yli 50 vuoden kokemuksella ja ammattitaidolla – www.lamidoors.com

Ruoholahden kanavan poikkileikkaus,
luonnos 28.4.1989.

Kaupunkisuunnittelijan siiveniskuja 2

Kaupunkisuunnittelu on mitä suurimmassa määrin asiantuntijoiden ja päättäjien ryhmätyötä. Ryhmätyö kuitenkin koostuu lukuisista yksilösuorituksista, jotka tulee osata koordinoita hallituiksi kokonaisuuksiksi.

Minulle tuli vuonna 1989 yllättäen tehtäväksi arvioida Helsingin Ruoholahdessa merenpinnan korkeuden vaihteluja ja mahdollisia muutostrendejä. Pikatarkasteluni tuotti laajan ja pitkävaikutteisen muutoksen.

Miten Helsingissä päätettiin, että alimman asuinkerroksen tason tulee olla + 3 metriä?

1980-luvun loppupuolella vastasin silloisen Finnmap Oy:n arkkitehtitoiminnasta. Talvella 1989 soi puhelin. Soittaja oli yrityksen siltaosaston vetäjä **Jarno Berghäll**. Hän kertoi, että hänellä oli langan päässä kollegansa, Helsingin rakennusviraston siltaosaston silloinen päällikkö, **Matti "Silta" Savolainen**, jolla oli suuri kysymys. Ruoholahden katujen ja kunnallistekniikan suunnittelua oltiin aloittamassa. Helsingissä oli juuri ollut talvimyrsky, jolloin Pikku-Huopalahden vastikään valmistuneelle alatorille oli noussut merivesi. Pikku-Huopalahden torin korkeusasema on + 1,30 metriä. Kysymys kuului: nouseeko merenpinta lähivuosikymmeninä, ja miten nousuun pitäisi varautua?

Jarnon siirtäessä puhelua ehdin hetken miettiä, miten tällaiseen kysymykseen voisi vastata, ja keksin vedota auktoriteetteihin. Keskustelussa Savolaisen kanssa sovittiin, että teen asiasta lyhyen selvityksen. Alueen suunnitteluajataulujen vuoksi aikaa oli noin kolme viikkoa. Menetelmänä käytin yhteydenottoja suomalaisiin ja eurooppalaisiin yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Ennen sähköpostiaikakautta se oli hieman työlästä, mutta tuotti kuitenkin tulosta.

Lähtötilanne Ruoholahdessa oli, että Arkkitehtitoimisto Pauliina Vihinen – Juha Kronlöfin suunnittelukilpailun voittajaehdotuksessa oli kilpailuohjelman mukaisesti asetettu alimman asuinkerroksen korkeusasemaksi + 1,50. Myös Ruoholahden kanavan rantojen korkeusasemaksi oli asetettu + 1,50. Toimisto oli lokakuussa 1988 saanut valmiiksi luonnokset asemakaavoituksen pohjaksi.

Tiedeyhteisöhaastatteluni tuottivat tuloksen, että maapalolla oli tutkijoiden valtaenemmistön mukaan käynnistynyt fossiilisten polttoaineiden käytöstä johtuva kasvihuoneilmiö. Vuoteen 2050–2100 mennessä merenpinnan keskip korkeuden ennustettiin kohoavan noin 1,6 metriä silloisesta. Käsitys on vahvistunut vajaan 30 viime vuoden aikana tehtyjen havaintojen pohjalta.

Tein haastattelujeni tuloksista lyhyen, aika lailla teknistyyppisen raportin ja sen liitteeksi muutaman alueleikkauksen sekä suosituksia Ruoholahden tärkeimpien pisteiden korkeusasemiksi. Perussuositukseni oli, että alueen perustasoa nostetaan ja että asuinkerrosten alimmat lattiakorkeudet nostetaan tasolle + 3,0. Kanavan poikkileikkauksen suosittelin porrastettavaksi siten, että ennakoituissa tulvatilanteissa vesi voi nousta alemmille rantapromenadeille, mutta ei kaduille.

Pikatarkasteluni pohjalta Ruoholahden perustasoja nostettiin ja kanavan poikkileikkaus muutettiin. Helsingin rantojen asemakaavoihin yleensäkin laitettiin vaatimus, että alimman asuinkerroksen korkeusaseman tuli olla vähintään + 3,0. Vaatimusta on sittemmin sovellettu myös muissa rannikko-kaupungeissamme.

Tuomo Sirkkiä

Kirjoittaja on arkkitehti, joka työskentelee osa-aikaisesti Sito Oy:ssä.

KIRA-digi-hankkeen kolmas kokeiluhaku avattu

Hakemukset tulee toimittaa sähköisellä hakulomakkeella (tarvittaessa liitteineen) **4.5.2017 mennessä**.

KIRA-digi tarjoaa rahoitusta kokeiluille, jotka edistävät rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisaatiota. Hakukierroksia on yhteensä kuusi, ja kokeiluja rahoitetaan yhteensä 4,4 miljoonalla eurolla vuosina 2016–2018.

Kokeilujen tavoitteena on

- 1) vauhdittaa alan toimintatapojen muutosta
- 2) mahdollistaa erilaisten mallien ja kehittämisspolkujen testaaminen
- 3) sovittaa standardeja ratkaisuja käytäntöön.

Haussa konkreettisia kokeiluhankkeita

Kokeilulla tarkoitetaan idean tai ratkaisun rajattua nopeaa käytännön kokeilua, jossa opitaan, kannattaako ratkaisua lähteä kehittämään tai ottamaan käyttöön laajemmin. Hankkeissa tulee olla kyse erityisesti, rakennetun ympäristön tai rakentamisen digitalisaatioon liittyvästä kokeellisesta kehittämisestä sekä organisointiin ja prosesseihin liittyvästä innovaatiotoiminnasta.

Kokeellista kehittämistä on esimerkiksi tiedon ja taitojen hankkiminen, yhdistäminen, muokkaaminen ja käyttäminen niin, että tavoitteena on kehittää uusia ja parannettuja tuotteita, prosesseja ja palveluja. Kokeellista kehittämistä voivat olla myös muun muassa uusien tai paranneltujen tuotteiden, prosessien tai palvelujen prototyytit, pilottihankkeet sekä testaukset pilottiympäristössä. Kokeilijoita voivat olla sekä yritykset että yhteisöt.

Hankkeiden tulee toteuttaa jotakin ohjelman viidestä teemasta: **tieto, palvelut, vakiointi, asioiden/esineiden internet tai toimintamalli**.

Lisätietoja: www.kiradigi.fi

Maaliskuussa saimme lukea *Rakennuslehestä* ilahduttavan monta arkkitehtuuri- ja kaupunkisuunnitteluaiheista artikkelia. **Anni Vartola** arvioi suomalaisen arkkitehtuurin tilaa Näkökulma-kolumnissaan. Arkkitehtuurikriitikko **Tarja Nurmi** teki katsauksen Jätkäsaaren monenkirjavaan arkkitehtuuriin.

SAFAn kuntavaalitavoitteet saivat paikallista näkyvyyttä Kaakkois-Suomen Arkkitehdit SAFAn puheenjohtajan **Kimmo Könösen** *Etelä-Saimaaseen* kirjoittamassa jutussa.

Rakennuslehti uutisoi 31.3. otsikolla *Ei niin hyvää ettei jotain pahaakin*: ”Suomalaisella arkkitehtuurilla menee lujaa. Esimerkiksi EU:n Mies van der Rohe -nykyarkkitehtuuripalkinnon uudella ehdokaslistalla komeilee ennätysmäiset kolme arkkitehtuurikohdetta Suomesta. Ulkomaisten arkkitehtien kasvava mielenkiinto toimistojamme ja kilpailujamme kohtaan sekä yliopistojemme alati kansainvälistyvä opiskelija- ja opettajakunta todistavat nekin omalta osaltaan arkkitehtuurimme painoarvosta”, Anni Vartola kirjoittaa. Mutta: ”Grynderitoiminta tuntuu olevan taas voimissaan, ja lipevimmat päättäjät – ja toimeksiantojensa arvoperustan suhteen vähiten tiukkapipoiset arkkitehdit – näyttävät olevan yhtä notkeita kuin 1970-luvulla.”

Rakennuslehti uutisoi 27.3. otsikolla *Helsingin Jätkäsaari on paikoitellen tyylikäs, mutta värit ärsyttävät Tarja Nurmea*: ”Arkkitehtuurikriitikko Tarja Nurmi arvioi Helsingin Jätkäsaarta: kokeellista, värikästä, vihreää, mutta myös tummaa, kolhoa ja tuulista, ja ’työmaakopit’ on usein jätetty katolle. ’Jätkäsaarella on ollut pyrkimyksenä erilaisten asuimallien ja -konseptien sekoittaminen. Leimaa-antavia ovat alueen kattokerrokset. Ne ovat kuin kioskilaitteita tai rivitaloja usein kuusikerroksisten rakennusmassojen yläpuolella”, Nurmi arvioi. ’Uudempaa otetta edustaa Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Tallin suunnittelema, vähitellen valmistuva ’Vihreistä vihrein’ vuokra- ja asumisoikeuskortteli. Se on oloissamme tervetullut kokeilu.”

Etelä-Saimaa uutisoi 30.3. otsikolla *Kuntapäätäjillä iso vaikutus rakentamisen laatuun*: ”Lähes jokaisella on mielipiteitä oman kuntansa rakennetun ympäristön laatuun. Eikä ainoastaan oman kodin, päivittäisten liikenneyölylien tai vaikkapa työpaikan rakennusten osalta, vaan myös laajemmassa merkityksessä. Parhaimmillaan kuntapäätäjä voi valinnoillaan auttaa vahvistamaan kuntansa elinvoimaa, tukemaan omaleimaisuutta ja varmistamaan riittävät ja ammattitaitoiset resurssit. Elinvoiman edellytys on rakentamisen tukeminen yhtä lailla uudisrakentamisessa kuin rakennetun ympäristön ylläpidossa. Rapistunut ympäristö ei ole kenenkään etu”, Kimmo Könönen toteaa.

Kuopion museo uudistuu

Kutsukilpailussa Kuopioon suunniteltiin museon kattava peruskorjaus sekä museon ja kirjaston yhdistävä kaupunkilaisten olohuone.

Kutsukilpailun taustalla oli tarve peruskorjata ja laajentaa Kuopion museon rakennusta. Samalla haluttiin yhdistää museo viereiseen kaupunginkirjastoon lisäosalla. Näin muodostettaisiin uusi vetovoimainen kulttuuripalvelukokonaisuus keskeiselle paikalle.

Museo sijaitsee Kuopion keskustassa tuomiokirkon, kirkonmäen ja Snellmanin puiston vieressä, valtakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä. Vuonna 1907 valmistunut museo on arkkitehti **J. V. Strömbergin** suunnittelema ja Suomen kolmas museokäyttöön valmistunut rakennus Ateenumin ja Turun taidemuseon jälkeen. Rakennuksessa on esillä Kuopion luonnontieteellisen museon ja Kuopion kulttuurihistoriallisen museon kokoelmat, jotka ovat näkyvä ja edustava osa kaupungin imagoa.

Mukaan kutsuttiin viisi kokoonpanoa: Anttinen Oiva Arkkitehdit, Arkkitehdit Davidsson Tarkela, Arkkitehtitoimisto K2S, Arkkitehtuuritoimisto Heikkinen-Komonen sekä työryhmä Ferragosto Oy, Voodoo Associates Ltd. ja MAF Arkkitehtikontori AB.

Alkuperäistä kunnioittaen

Uusien toimintojen vaatimat tilat haluttiin suunnitella rakennuksen alkuperäistä tilajakoa kunnioittaen. Lisäksi alkuperäiseen asuunsa haluttiin palauttaa mahdollisimman kattavasti julkisivuaukotos ja toisen kerroksen aulatilat. Museon ja kirjaston yhdistävään laajennusosaan tuli suunnitella vaihtuvien näyttelyiden tila ja kahvila.

Laajennus tuli toteuttaa siten, että se yhdistäisi saumattomasti museon ja kirjaston asiakkaat. Näin yleisötilat olisivat joustavasti ja helposti kaikkien asiakkaiden käytössä. Uusi kahvila palvelisi luontevasti kaikkia ja mahdollistaisi myös tilojen käytön ulkopuolisten järjestämiin tapahtumiin.

Kilpailuehdotukset valottivat tehtävää monipuolisesti ja tarjosivat erilaisia ratkaisumalleja museon laajentamiseksi ja

yhdistämiseksi kirjastoon. Kaupunkikuvallisesti laajennusosan ratkaisumalleina oli museoon tai kirjastoon integroitava lisäsiipi, anonyymi paviljonki, rakennuksia luonnollisesti täydentävä osa tai selkeästi huomiota herättävä uusi kappale. Parhaiksi osoittautuivat ne ehdotukset, joissa uusi yhdistävä elementti sopeutuu ympäristöön ja eheyttää kokonaisuuden tai yhdistää rakennukset uudella kirkkaasti erottuvalla kerrostumalla, josta muodostuu korttelin tunnistettava maamerkki.

Arvokkaan museorakennuksen käsittely vaihteli ehdotuksissa. Osa säilytti lähes kaikki aikakerrostumat, osa palautti alkuperäisen asun ja tilajaot. Toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen oli vaikeaa. Eniten ongelmia aiheutti yleisöpalvelu-, näyttely- ja kirjastotilojen yhdistäminen ja niiden erilliskäytön mahdollistaminen. Museon ja kirjaston yleisötilojen liittäminen toisiinsa tuotti ongelmia esimerkiksi tasoerojen vuoksi. Uuden kulttuurikeskittymän vahvuus lähtee kuitenkin juuri saumattoman kokonaisuuden luomisesta ja sen mahdollistamasta synergiasta.

Rohkein ehdotus voitti

Kilpailuehdotuksista nousi esiin kaksi kokonaisratkaisultaan muita parempaa ehdotusta: Arkkitehdit Davidsson Tarkelan ehdotus *Hila* ja Arkkitehtitoimisto K2S:n ehdotus *Veljekset*. Niis-

tä teetettiin teknis-taloudellinen tarkastelu, ja molempien to-dettiin olevan kilpailuohjelman ja tilaohjelman mukaisia.

Ehdotuksen *Veljekset* ansioina pidettiin erityisesti esteettisiä ja visuaalisia ominaisuuksia. Palkintolautakunta totesi kuitenkin, että ehdotus *Hila* täyttää kilpailun tavoitteet parhaiten.

Toiminnallisesti *Hila* onnistuu museon ja kirjaston yhdistämisessä parhaiten. Se on myös kaupunkikuvallisesti ylivoimaisesti paras ehdotus. Se luo uuden klassisen elementin kahden oman aikakautensa rakennuksen väliin, mutta se ei ole suoraan kummankaan jatke. Rohkea ehdotus palauttaa museo-rakennuksen alkuperäiseen tilaansa ja esittää laajennuksen uutena, itsenäisenä arkkitehtonisena elementtinä.

Antti Luutonen

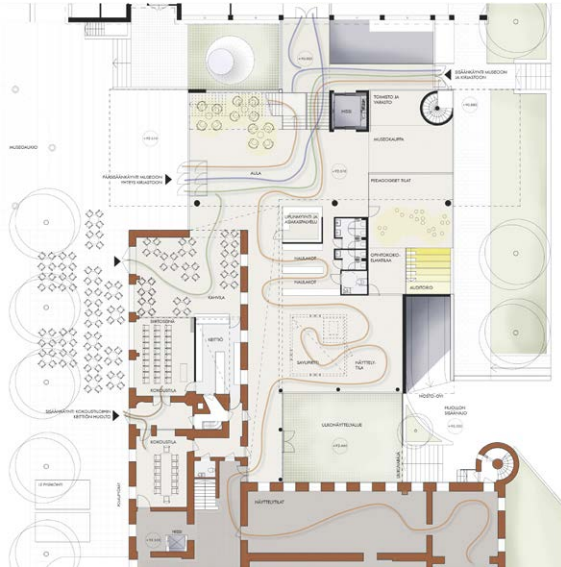
ROHKEA EHDOTUS PALAUTTAA
MUSEORAKENNUKSEN ALKUPERÄISEEN
TILAANSA JA ESITTÄÄ LAAJENNUKSEN
UUTENA, ITSENÄISENÄ
ARKKITEHTONISENA ELEMENTTINÄ.

Kilpailun voittaja, Arkkitehdit Davidsson Tarkelan ehdotus *Hila*.

Voittajaehdotus Hila. Yllä julkisivu Museokadulle.

Voittanut ehdotus

Hila

Arkkitehdit Davidsson Tarkela

Tekijät: arkkitehdit SAFA Jaana Tarkela, Aki Davidsson

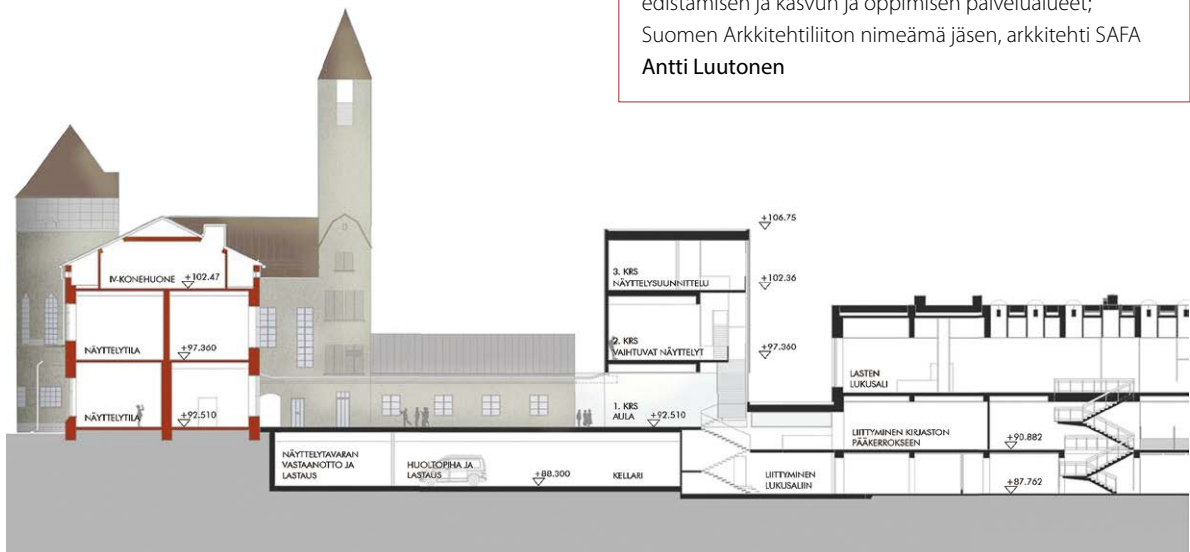
Avustajat: arkkitehdit SAFA Heikki Pulsa, Juho Häikiö

3D-tuotanto: arkkitehti Lorenzo Servi (Studio Lumart)

Liikennesuunnittelu: DI Seppo Karppinen (Sito Oy)

Palkintolautakunta

tarkastusarkkitehti Mikko Etula, Kuopion alueellinen rakennusvalvonta; museokeskuksen päällikkö Aija Jaatinen, Kuopion museokeskus; kaupunginarkkitehti Liisa Kaksonen, Kuopion Tilakeskus; Kuopion kaupungin hallituksen puheenjohtaja Pekka Kantanen; asemakaava-päällikkö Martti Lähti, asemakaavoitus; va. kaupunkisuunnittelujohtaja Juha Romppanen, strateginen maankäyttö; palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas, hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueet; Suomen Arkkitehtiliiton nimeämä jäsen, arkkitehti SAFA Antti Luutonen

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

	ALOITUS	SISÄÄNJÄTTÖ
Vantaan Aviapolis	16.1.2017	28.4.2017
Ylivieskan kirkko	14.2.2017	15.5.2017
Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu	24.1.2017	16.5.2017
Hangon Graniittilinna, opiskelijakilpailu	13.3.2017	6.6.2017
EUROPAN 14	13.2.2017	30.6.2017

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Tampereen taidemuseon laajennus ja Pyynikintori	15.12.2016	15.3.2017
Kuopion soiva ja sykkivä sydän, 2. vaihe päättyi 17.3.2017	18.4.2016	5.9.2016

KUTSUKILPAILUT

Mountain Man Quarter, Otaniemi	15.6.2016	15.11.2016
Hyvinkään Sveitsin alue	9.12.2016	13.3.2017
Helsinki-Vantaan terminaali 2:n laajennus	28.11.2016	24.3.2017
Jakomäen sydän	15.12.2016	27.3.2017
Peab Jätkäsaaren kortteli	1.2.2017	31.3.2017
Jätkäsaaren Saukontorni	15.2.2017	28.4.2017
Heinolan lukio	15.3.2017	15.6.2017
Tapiolan Satakielenrinne	4/2017	8/2017

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

” EHDOTUKSEN SYDÄN ESITTÄMÄ
KAUPUNKIRAKENTEELLINEN
RATKAISU ON KILPAILUN
ONNISTUNEIN.

Ehdotus Sydän.

Ideoita palvelu- asumiseen Oulussa

**Oululaiset arkkitehdit menestyivät Tohlopin Käräjätör-
män alueen uudistamiseen tähdänneessä kutsukilpai-
lussa, jossa valittiin kaksi voittajaa.**

Kilpailu oli osa ympäristöministeriön ikääntyneiden asu-
misen kehittämisohjelmaa. Kutsukilpailun tavoitteena
oli uudistaa ikääntyneiden ja muistisairaiden asumis-
ta. Kilpailussa etsittiin ratkaisua Käräjätörmän monisukupol-
visen yhteisökyllän kaavan pohjaksi sekä suunnitelmaa Koti-
pirtti ry:n palvelutalon yhteyteen tulevan palvelukorttelin to-
teuttamiseksi. Kilpailun järjesti ARA yhteistyössä Kotipirtti ry:n
ja Tampereen vuokratalosäätiön kanssa.

Kilpailuun kutsuttiin ilmoittautumismenettelyn kautta nel-
jä työryhmää: Optiplan, Himla Arkkitehdit, UKI Arkkitehdit
sekä Arkkitehtitoimisto Kantiaz & Ab Case Consult Ltd. Kilpai-
luun oli hakenut mukaan 23 työryhmää. Jokaisen työryhmän
jäsenenä tuli olla arkkitehtisuunnittelijoiden lisäksi ikäänty-
neiden asumisen asiantuntija.

Kilpailualue sijaitsee Tampereen Tohlopin kaupunginosas-
sa, Käräjätörmän alueella. Kilpailualue koostui kahdesta osas-
ta. Alueen itä- ja eteläosaan haettiin täydennysrakentamisen
ratkaisuja ideatasolla. Tavoitteena on uudistaa aluetta nykyis-
tä kaupunkimaisemmaksi ja rakenteeltaan monipuolisem-
maksi purkamisen ja täydennysrakentamisen keinoin.

Alueen länsiosaan suunniteltiin sekä tehostettua palvelu-
asumista että monipuolisesti muuta asumista yhdistelevä
korttelikokonaisuus, jossa jokaisella iästä, varallisuudesta, et-
nisestä alkuperästä tai diagnooseista riippumatta on viihtyi-
sää ja turvallista asua. Palvelukorttelin osalta toivottiin uuden-
laisia muistisairaiden asumisen ratkaisuja, jotka haastavat val-
lalla olevat, perinteiset ryhmäkotiratkaisut.

”PUNOS ON EHDOTUKSISTA
ONNISTUNEIN ASUMISEN
UUSIEN RATKAISUJEN
KEHITTÄMISESSÄ.”

Ehdotus Punos.

Asumisen uudistaminen haastavaa

Uusien ja rohkeiden asumisen ratkaisujen osalta kilpailu ei tuottanut parasta mahdollista tulosta. Erityisesti ikääntyneiden ja muistisairaiden asumisen ideointi jäi puutteelliseksi.

Edukseen erottui ehdotus *Punos*, jossa paneuduttiin kiinnostavalla tavalla ikääntyneiden ja muistisairaiden asumisen tarpeisiin ja löydettiin uudenlaisia ratkaisuja. Hyvistä ideoista huolimatta myös tältä ehdotukselta palkintolautakunta olisi toivonut vieläkin rohkeampaa lähestymistapaa. Muissa ehdotuksissa pitäydettiin ikääntyneiden asumisen osalta pääosin tavanomaisissa ratkaisuissa.

Kilpailutehtävä sisälsi useita toiminnallisia ja kaupunkikuvallisia tavoitteita, jotka tuli pystyä sovittamaan yhteen luontevaksi ja ympäristöön sopivaksi kaupunkikuvalliseksi kokonaisuudeksi. Kaupunkisuunnittelun osalta töiden yleistaso oli hyvä. Ehdotusten kaupunkikuvalliset ratkaisut olivat mielenkiintoisella tavalla keskenään erilaisia. Kaikissa onnistuttiin yhdistämään kaupunkimainen mittakaava ja yhteisöllistä asu- mista korostava kylämäinen tunnelma.

Kaksi voittajaa

Kilpailu ei tuottanut yhtään ehdotusta, jossa kaikki osa-alueet olisivat ratkenneet riittävän tyydyttävällä tavalla. Palkintolautakunta päätti myöntää kaksi ensimmäistä palkintoa: ehdotuksille *Punos* ja *Sydän*. Ne vastasivat eri osiltaan parhaiten kilpailuohjelmassa esitettyihin tavoitteisiin.

Punos on ehdotuksista onnistunein asumisen uusien ratkaisujen kehittämisessä. Se esittää kiinnostavia uusia ideoita muistisairaiden asumiseen. Myös monisukupolvisuuden ja yhteisöllisyyden tavoitteet täyttyvät. Kaupunkirakenteen osalta

palkintolautakunta piti ehdotusta kiinnostavana ja idearikkaana. Kaupunkirakenteeseen sisältyy kuitenkin monia ongelmia ja puutteita, eikä työ sovellu sellaisenaan koko alueen asemakaavoituksen lähtökohdaksi.

Ehdotuksen *Sydän* esittämä kaupunkirakenteellinen ratkaisu on kilpailun onnistunein. Se luo parhaat lähtökohdat alueen kokonaisvaltaiselle suunnittelulle ja kaavoitukselle. Asumiseen liittyvät ratkaisut on suunniteltu ammattitaitoisesti. Sisällöllisesti ja ikääntyneiden asuusratkaisujen osalta ehdotus ei kuitenkaan tarjoa kovin mielenkiintoisia tai uusia ratkaisuja. Alueen keskelle sijoittuva, muodoltaan pyöreä korttelitalo luo alueelle vahvan identiteetin. Sen toiminnalliset ratkaisut ovat kuitenkin esitettyyn käyttötarkoitukseen nähden osin epätarkoituksenmukaisia.

Ehdotus Punos.

Ehdotus Sydän.

Alueen kehittäminen jatkuu

Kumpakaan voittajaa aiotaan käyttää jatkotyöskentelyssä. Ehdotusta *Sydän* suositellaan hyödynnettävän alueen asemakaavan jatkosuunnittelussa, erityisesti pohjoisten korttelien osalta. Ehdotuksessa *Punos* esitetty Kotipirtin palvelutaloon yhdistyvä kortteli on asumisen ratkaisuiltaan onnistunut ja vastaa parhaiten kilpailun sisällöllisiä tavoitteita.

Kilpailun tarkoituksena oli Käräjätörmän alueen kehittäminen lisäksi uudistaa ikääntyneiden ja muistisairaiden asumista laajemmin sekä kehittää elinkaariasumista, eri-ikäisten kohtaamista ja yhteisöllisyyttä. Lähtökohtana oli ottaa kustannustehokkuuden rinnalle ikääntyneiden asukkaiden turvallinen, elämyksellinen ja kodikas asuminen sekä turvallinen asuinympäristö, joka mahdollistaa kohtaamiset ja aktiivisen elämän. Kilpailun järjestäjät uskovat, että kilpailulla on vaikutusta ikääntyneiden ja muistisairaiden asumisen vaihtoehtojen kehittämiseen.

Markku Hedman

Voittajat

Sydän Optiplan

Tekijät: Jaakko Kallio-Koski, Marttiina Vierimaa, Kai Ruuhonen

Avustaja: Ilkka Tukiainen

Ikääntyneiden asumisen asiantuntijat:
Anja Nummela, Kirsi Muittari

Punos UKI Arkkitehdit

Tekijät: Sasu Alasentie, Ulla Passoja, Juho Tastula, Janne Karjalainen

Avustajat: Liisa Alaspää, Hertta Hjelt, Nina Hokka, Tuomo Karvanen, Kimmo Mansisto, Sampo Ojala, Jaana Tiikkaja, Antti Vanhala

Ikääntyneiden asumisen asiantuntija: Seppo Heikkilä
Yhteisöllisen asumisen asiantuntija: Jetta Liukkonen

Palkintolautakunta

Saara Nyyssölä, erityisasiantuntija, ARA, palkintolautakunnan puheenjohtaja; **Sampo Vallius**, kehittämisspäällikkö, ARA; Ritvaliisa Rinnemaa, rahoitusylitarkastaja, ARA; **Arja Ojala**, sosiaalineuvos, hallituksen puheenjohtaja, Kotipiritti ry; **Kaija Kallinen**, toiminnanjohtaja, Kotipiritti ry; **Raija Mikkola**, kaavoitusarkkitehti, maankäytön suunnittelu, Tampereen kaupunki; **Tanja Koivumäki**, projektijohtaja, Oma Tesoma -hanke, Tampereen kaupunki; **Auli Heinävä**, asuntojohtaja, Tampereen kaupunki; **Ahto Aunela**, toiminnanjohtaja, Tampereen Vuokralatörmä; **Eija Helin**, rakennuttajainsinööri, VTS Kiinteistöpalvelu Oy; SAFAn nimeämänä jäsenenä **Markku Hedman**, arkkitehti, professori; sihteerinä **Kaisu Kammonen**, arkkitehti, ARA

PES-Arkkitehdeille innovaatiopalkinto

PES-Arkkitehtien suunnitelma Nanjingin suomalais-kii-
nalaisesta keskuksesta on voittanut *Architectural Review*
Future Project Awards 2017 -kilpailun Innovation-erikois-
palkinnon. Future Project -palkinnot myönnetään vuosittain
korkeatasoisille suunnitteluvaiheessa oleville tai keskeneräi-
sille rakennuskohteille.

Kilpailun tuomariston mukaan PES-Arkkitehtien suunnitel-
ma on arkkitehtuurin taidonnäyte, jossa kulttuuriset, tekniset
ja esteettiset näkökohdat yhdistyvät taiteen ja kestävän ener-
giantuotannon liitoksi.

Suunnitelman taustalla on PES-Arkkitehtien kilpailuvoitto
Nanjingin kaupungin sekä Suomen Pekingin suurlähetystön
ja Finpron Beautiful Beijing -kasvuohjelman järjestämässä kut-
sukilpailussa. Rakennuskokonaisuuden rakennustyöt on mää-
rä aloittaa tänä vuonna.

Palkinnon ottivat PES-Arkkitehtien puolesta vastaan toimi-
tusjohtaja **Jarkko Salminen** ja arkkitehti, johtava suunnittelija
Tuomas Silvennoinen palkintogaalassa 15.3.2017 Cannesissa.

KUVA: ANDERS PORTMAN, KUVATOIMISTO KUVIO OY

Betonimestarit Oy tunnetaan vahvana teollisuuden-,
kaupan- ja toimistorakentamisen ammattilaisena.

Olemme myös taitava vaativien julkisivurakenteiden
tekijä.

Toimitimme Vuoden Betonirakenne 2016 voittaja-
kohteen As Oy Helsingin Viuhka julkisivuelementit.

betonimestarit.fi

ark

VALMISTUVIA KOHTEITA?

Arkkitehti-lehti pyytää informaatiota
tulevia rakennusesittelyjä varten
hankkeista, jotka valmistuvat
vuonna 2017 tai 2018.

Toivottu aineisto:

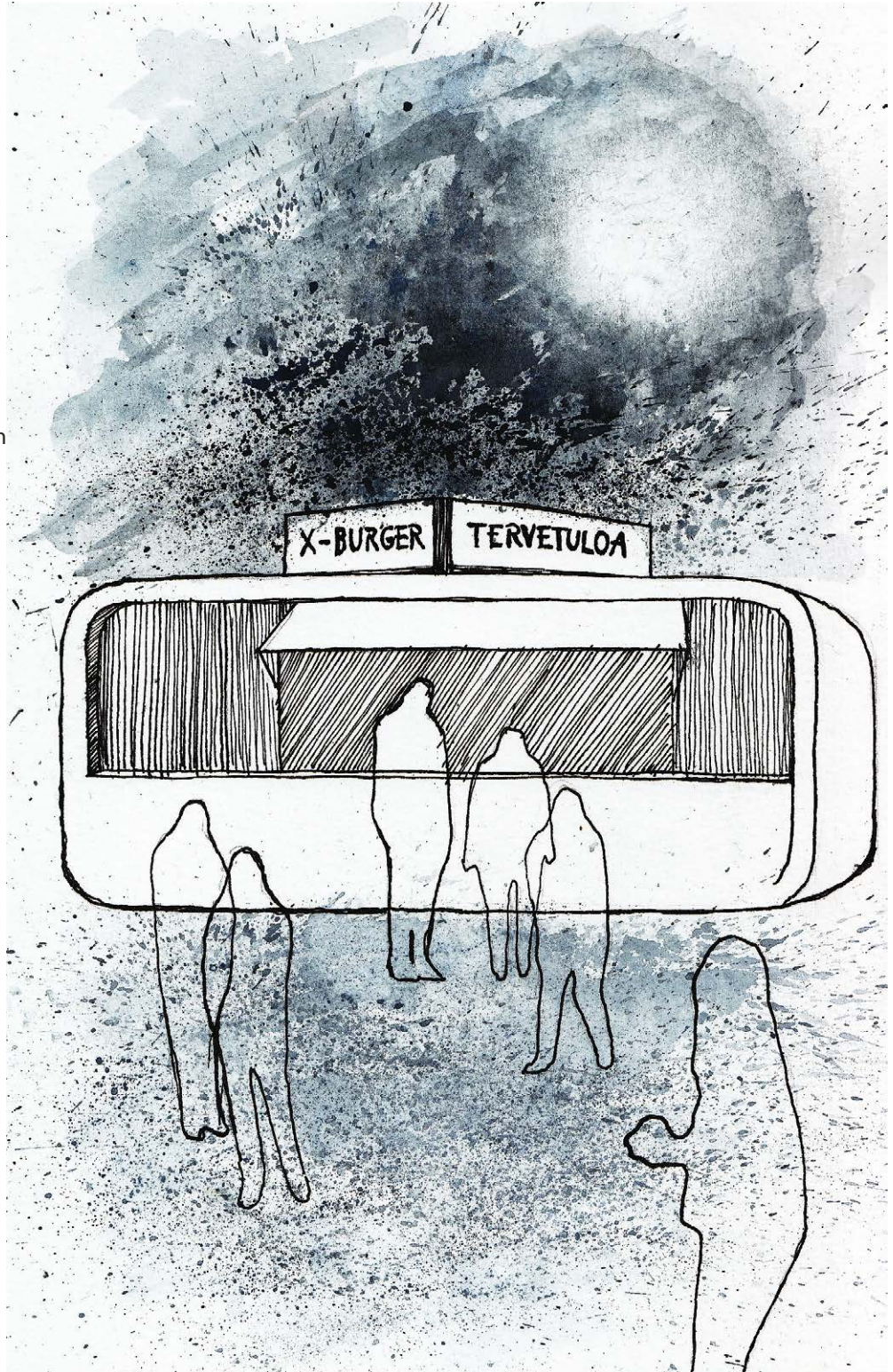
- osoite
- sijaintikuva, pohjat, leikkaus
- näkymäkuvia / valokuvia
- Aineistoa ei tarvitse erikseen valmistella,
vaan olemassa olevat kuvat käyvät hyvin.
- Mahdollista esittelyä varten pyydetään
aineisto erikseen.

Aineiston toimitus:

- toukokuun aikana
- sähköpostitse osoitteeseen mail@ark.fi
- PDF-muodossa (pienet tiedostot riittävät)

Tällä palstalla julkaistaan arkkitehtiopiskelijoiden kirjoituksia kolmelta opiskelupaikkakunnalta. Osa artikkeleista on julkaistu myös paikallisen opiskelijajärjestön kiltalehdessä.

KUVAT: KATHLEEN DIEME

Nakkikioskiarkkitehtuuria

Ennen kuin muutin pääkaupunkiseudulle opiskelemaan arkkitehtuuria, harrastin kotipaikkakunnallani Kotkassa karatea. Vuosien varrella minulle opetettiin lukuisia nakkikioskijonossa tehokkaita tekniikoita. Pikkuhiljaa nakkikioskeista muodostui mielessäni entisajan gladiaattoriareenojen kaltaisia väkivallan keskuksia. Siellä pikaruokaa himoitsevat ihmiset vetivät aamuyöllä toisiaan turpaan ja kioskinpitäjä päätti häviäjän kohtalosta nostamalla peukalon pystyyn tai laskemalla sen alas.

Kun pääsin karateharjoituksista kotiin, näkökenttäni huoneeni ikkunasta täytti Kotkan kolossaalisin rakennus, kaupungintalo. Jos vastaantulija olisi kysynyt, kuka on vaikutusvaltaisin suomalainen arkkitehti, olisin varmasti tokaissut ”**Erkki Huttunen**”.

Ihmisen kokoinen arjen arkkitehtuuri jää liian usein suurten julkisten projektien varjoon. *Helsingin Sanomien* sivut pursuavat artikkeleita Finlandia-talon jälleen vaihdettavista Carraran marmoreista, konseptiasteelle jääneestä Guggenheim-museosta ja kesän trendikkäästä kulttuurisaunasta, Löylystä. Harva meistä lopulta päätyy päivittäin tekemisiin minkään edellä mainitun kanssa. Ohitamme viikossa useamman kerran nakkikioskin tai kebabravintolan kuin kymmenessä vuodessa Guggenheim-museon.

Arvotamme asioiden merkityksellisyyden usein niiden koon ja historiallisen arvokkuuden mukaan. Helsingin muinaismuistolautakunta palkkasi 1910-luvulla helsinkiläisen valokuvaajan **Signe Branderin** tallentamaan muuttuvaa rakennuskantaa. He eivät osanneet arvata, mikä meitä 2000-lukulaisia kuussa eniten kiehtoo. Kaupunginmuseon menestyksekkäs näyttely teki selväksi, että kuvien jugendlinnat jäävät kiinnostavuudessa toiseksi arjisille seikoille: pihan vesipumpuille, joiden ympärille on pitänyt kääriä huopia, ettei vesi pääse jäätymään, ja vastapystytetyn Havis Amandan alastomuutta ahmiville kaupunkilaisille. Öinen nakkikioskielämä voi olla tulevaisuuden ihmiselle kiinnostavampaa kuin keskustakirjasto, **Alvar Aallon** kampukset tai länsimetron.

Ilokseni nakkikioskiarkkitehtuurin julkisuus räjähti pääkaupunkiseudulla käsiin viime kesänä. Helsingin kaupunki päätti myydä vähin äänin pois lippakioskit, joille ei enää ollut käyttöä. Näyttävimmän pelastustyön suorittivat sipsikaljavegaanit. He tarjosivat joukkorahoituksella 30 020 euroa Museo-kadun ja Dagmarinkadun kulman lippakioskista. **Gunnar Taucherin** ja **Hilding Ekelundin** suunnittelema kioski keräsi lopulta niin paljon huomiota, että lokakuussa kaupunki tarjosi

IHMISEN KOKOINEN ARJEN
ARKKITEHTUURI JÄÄ LIIAN
USEIN SUURTEN JULKISTEN
PROJEKTtien VARJOON.

lippakioskien korjaus- ja täydentämissuunnitelmaa laitoksellemme palkalliseksi diplomityöaiheeksi. Nakkikioskit määriteltiin kyseisessä sähköpostiviestissä kunnioitusta osoittavin arkkitehtuuritermein ”funktionalistisina suorakaiteen muotoisina kioskeina”, ei suinkaan vanhentuneina, tarpeettomina roska-ruokatönnöinä.

WeeGee-museon pihassa seisoo yksi parhaiten säilyneistä Futuro-taloista. Näiden ufojen valmistusoikeudet myytiin kahteenkymmeneenviiteen maahan, ja niitä tilasivat 1960- ja 1970-luvuilla muun muassa Ruotsin puolustusvoimat sekä uusiseelantilainen pankki. Pornolehti *Playboy* valitsi Futuron vuonna 1970 parhaaksi ”portable playhouseksi”. Siinä sitten poikamiehet lennättelivät rahtihelikoptereilla Futuroja Yhdysvaltojen ilmatilassa.

Matti Suuronen täydensi huippumenestynyttä Casa Finlandia-sarjaansa CF-10-kioskilla. Suurin ulkomainen tilaaja oli Neuvostoliiton nuorisomatkatöimistö Sputnik, joka tilasi olympiavalmisteluihin neljäkymmentä CF-10-kioskia. Snagarin menestystarinan kohtaloksi koitui **Brežnev**. Hänen käskystään neuvostopanssarit runnoivat yllättäen rajan yli Afganistaniin joulukuussa 1979. Valtaosa länsimaista boikotoi seuraavan vuoden Moskovan olympialaisia, eikä Suomi tullut kuuluisaksi nakkikioskiarkkitehtuuristaan.

Sattumusten kautta CF-10-kioskista ei tullut nakkikioskiarkkitehtuurin pelastajaa. Kioskityypin yhtä parhaiten säilynyttä edustajaa voi käydä fiilistelemässä Otaniemessä. Julkisivu on koristeltu Pepsi Max -mainoksella, kahdella vihreällä jäteastialla ja kirkkaansinisillä, tyhjillä kaljakoreilla. Loppuillan humaltuneet illanviettäjät ostavat avaruusanajan design-tuotteen tiskiltä väljähtäneitä purilaisia käteisellä. Korttimaksua ei tarjota. Kioskin nimi nostaa ohikulkijan suupielet ylöspäin. X-burger on voinut olla 1970-luvulla ”portable playkiosk”.

Havu Järvelä

VESA JUOLA
ATL:n toiminnanjohtaja

Asiakasarvon jakamista

Elinkeinoelämän arki on muutosten kanssa kamppailua. Kaikki joutuvat yhä uudelleen arvioimaan liiketoimintansa perusteita, pysyvyyttä ja asiakkaita. Pelkästään sopijakumppanin tyytyväisenä pitäminen ei enää riitä, vaan palvelun arvo on ulotettava sopijakumppania pidemmälle – tämän asiakkaille.

Arkkitehtitoimistolle tämä ei tuota vaikeuksia. Arkkitehtisuunnitteluhan on aina perustunut paitsi asiakkaan myös käyttäjien ja ympäristön huomioimiseen, eräänlaiseen asiakasarvon jakamiseen. Uudet käytännöt vaativat kuitenkin kehitykseen tasapuolisen kaupallisen mallin.

Uskooko Suomi koulutukseen?

Sipilän hallituksen strategisessa ohjelmassa todetaan Suomen kilpailukyvyyn rakentuvan korkealle osaamiselle, kestäväälle kehitykselle sekä ennakkoluulottomalle uudistamiselle. Hallitusohjelman mukaan kilpailukyvyyn pitäisi hoitua kokeiluja ja digitalisaatiota hyödyntämällä sekä uusiutumiseen, luovuuteen ja uteliaisuuteen kannustamalla.

Korkeaa osaamista syntyy vain, jos korkeatasoisen koulutuksen arvostus säilyy. Suomi ei menesty itsestään ja itse oppimalla.

Tilastokeskuksen julkaisemassa, vuoden ensimmäisessä *Tieto & Trendit* -lehdessä nuorisotutkimusverkoston tutkija **Sami Myllyniemi** kirjoittaa nuorison luottamuksesta. Hän nostaa vuoden 2016 nuorisobarometristä huolestuttavana seikkana esiin sen, että nuorison usko koulutuksen parantavaan vaikutukseen työmarkkinoilla on pudonnut rajusti.

Myllyniemen mukaan tulevaisuus ja luottamus liittyvät kiinteästi toisiinsa. Hän korostaa sitä, että luottamus tulevaan ja toisiin ihmisiin on se pohja, jolle elämänsuunnitelmia voi rakentaa. Myllyniemen huoli on erityisen ymmärrettävä nyt, kun koulutusta ja tietoa ollaan monin tavoin saattamassa lähes

tarpeettomiksi.

Haasteena alan pienuus

Suomessa luovien alojen haasteeksi on jo vuosia tunnistettu alan pienimuotoisuus ja kansainvälisten verkostojen puute. Varsinkin arkkitehtitoimistojen toimintatavat ovat edelleen varsin perinteisiä, eikä uusien liiketoimintamahdollisuuksien ääreen juurikaan ole hakeuduttu. Esteenä alan kehittymiselle ovat voimakkaasti säädellyt julkiset hankinnat, jotka hintakilpailuun keskittyessään opettavat toimimaan varovasti ja suorastaan kieltävät innovatiivisuuden ja luovuuden.

Markkinoiden koko ja ahdas toimintailmapiiri ovatkin johtaneet siihen, että yritykset eivät tunnista kansainvälisiä kasvumahdollisuuksiaan. Tämä on erityisen outoa, koska Suomessa on monta osaavaa ja innovatiivista arkkitehtitoimistoa, joiden kansainvälistymistä kannattaisi tukea. Kansainvälisen osaamisen kehittämiseen tarvitaan yhteiskunnan vientitukea. Kulttuurisia esteitä suomalaisen arkkitehtuurin kansainvälistymiselle ei ole, sillä alalta löytyy paljon rohkaisevia tarinoita, jotka osoittavat, että kansainvälistymiselle olisi hyviä mahdollisuuksia.

Tarvitaan uusi arvolutaus

Arkkitehtikunnan arvolutaus on tähän päivään saakka ollut uskottava ja asiakkaidemme siitä saama hyöty heidän tarpeitaan vastaava. Brändimme ja koulutuksemme on erottanut meidät kilpailijoistamme. Enää ei ole kuitenkaan varaa odottaa, kuinka pitkään arkkitehtikunta selviää liiketoiminnassaan nykyisillä malleilla.

Viimeistään nyt on aika vakavasti pohtia, millä arvolutauksella, kaupallisella mallilla ja koulutuksella arkkitehdit parhaiten pystyvät hyödyntämään tulevat uudet mahdollisuudet.

Monikulttuurisuus kaupunkisuunnittelussa

Viime vuosikymmeninä Suomi on muuttunut entistä monikulttuurisemmaksi. Tämä yhteiskunnan muutos tulisi ottaa huomioon erityisesti julkisia tiloja suunniteltaessa.

Katutilat, rannat, torit ja leikkipaikat ovat luontaisia kohtaamispaikkoja eri kulttuurien edustajille. Kuitenkaan kyse ei ole niinkään fyysisistä tiloista vaan sosiaalisen kanssakäymisen mahdollistavan ilmapiirin luomisesta.

Julkisia tiloja suunniteltaessa oletetaan usein, että jos eri ryhmät ovat fyysisesti samassa tilassa, he kommunikoivat keskenään. Sosiologi **Richard Sennettin** mukaan ryhmät kohtaavat toisensa kolmella tavalla: konfliktien, kommunikoinnin tai välinpitämättömyyden kautta. Kaupunkiympäristöissä on yleistynyt tuntemattomien kohtaaminen välinpitämättömyydellä. Lisäksi tilat on usein suunniteltu tietyille aktiviteeteille ja käyttäjille, jolloin merkityksellistä kommunikointia ei pääse syntymään eri ryhmien välille.

Monikulttuurinen ja merkityksellinen kommunikaatio koostuu monista osatekijöistä, kuten sosiaalisesta pääomasta, luottamuksesta ja solidaarisuudesta. Professori **Robert Putnamin** mukaan sosiaalinen pääoma koostuu sosiaalisesta verkostosta, jaetuista arvoista ja yhteistyöstä. Yhteisten intressien avulla luodaan suhteita. Tällä puolestaan vahvistetaan turvallisuuden tunnetta, mikä lisää kommunikointia. Etenkin Suomessa harva aloittaa tuntemattoman kanssa merkityksellisen keskustelun, joka käsittelisi muuta kuin bussiaikataulua tai kellonaikaa.

Mallia Kööpenhaminasta

Monikulttuurisuutta edistävän tilan tulisi täyttää neljä periaatetta: sen tulisi vaikuttaa yhteisön jokapäiväiseen elämään, tarjota turvallinen ympäristö sekä kannustaa sosiaaliseen kanssakäymiseen ja innovatiiviseen tilan käyttöön. Jotta kanssakäyminen olisi mahdollista, ihmisten tulisi käyttää tilaa säännöllisesti ja tarpeeseen, esimerkiksi toria viikoittaiseen ruokaostosten tekemiseen. Julkisen tilan tulisi myös olla turvallinen ja siisti. Sosiaalista kanssakäymistä tulisi tukea ulkopuolelta esimerkiksi tapahtumien ja harrastusten avulla. Lisäksi ihmisiä tulisi kannustaa ottamaan innovatiivisesti käyttöön vaihtoehtoisia tiloja, jotka eivät perinteisesti ole olleet

julkisessa käytössä. Esimerkiksi tyhjä tehdaskiinteistö voidaan muuttaa skeittipuistoksi.

Monikulttuurisuuteen kannustava julkinen tila tarjoaa monipuolisia toimintoja ja aktiviteetteja. Kööpenhaminan Nørrebrossa sijaitsee BIGin, Superflexin ja Topotekin yhteistyössä suunnittelema projekti Superkilen. Nørrebro on yli 60 kansallisuuden monikulttuurinen lähiö, jossa asukkaat ovat useasta uskonto-, kulttuuri-, kieli- ja etnisestä ryhmästä. Projektissa keskeinen suunnittelun lähtökohta oli yhteisön konsultointi. Projektin tarkoituksena oli luoda monikulttuurinen julkinen tila, jossa puistoon tuotaisiin elementtejä asukkaiden kotimaista tai heidän matkoiltaan. Puiston aktiviteetteja ovatkin pallopelit, markkinat, paraatit, pop up -elokuvateatteri ja talvisin luistelurata.

Laura Virtanen

Kirjoittaja on vastikään muuttanut Lontoosta takaisin Suomeen ja havainnut, kuinka myös täällä monikulttuurisuus on alkanut vaikuttaa ympäristöömme.

Kööpenhaminan Superkilen-kaupunkipuisto on rakennettu lukuisten kulttuurisymboleiden ympärille.

LAURA VIRTANEN

Marianna Verhe

1955–2017

Arvostettu kollegamme ja ystävämme Marianna ”Nanna” Verhe kuoli vuoden alussa, 25.1.2017, pitkän sairauden jälkeen. Menetimme entisen työtoverin, joka arkkitehtina ja opettajana jätti kauaskantoisia jälkiä ja rikkaita muistoja.

Nanna Verhe oli syntynyt 19.8.1955. Hän kävi Lauttasaaren yhteiskoulua ja kirjoitti ylioppilaaksi Käpylän yhteiskoulusta vuonna 1974. Arkkitehtiopinnot hän aloitti Otaniemessä samana vuonna ja valmistui arvosanalla ”oivallisesti” vuonna 1985. Diplomityön aiheena oli uudisrakennus ympäristöministeriölle.

Verhe työskenteli opiskelun ohessa aluksi Into Pyykön ja Raimo Teränteen arkkitehti-toimistoissa. Vuonna 1984 hän siirtyi Juhani Pallasmaan toimistoon, jossa hän työskenteli lähes viisitoista vuotta, myöhemmin vielä konsulttina oman toimistonsa kautta. Projektinjohtajana hän hoiti lukuisia vaativia suunnittelukohteita, kuten Pohjoisesplanadi 31, KOP/Marimekko, Karhusaaren pääarakennuksen kunnostus, Suomen kulttuuri-instituutti Pariisissa, Arrival Plaza, Cranbrook Academy of Art Michiganissa sekä Suomen suurlähetystön saneeraus ja sauna Pekingissä. Verhe osallistui myös näyttelyiden suunnitteluun, keskeisinä *Marimekkoilmiö* Taideteollisuusmuseossa sekä Väinö Aaltosen museon perusnäyttely ja Aaltosen juhluvuoden näyttelyt samassa museossa. Arvokkaana erityistehtävänä Verhe luokitteli ja järjesti toimiston laajaa kirjastoa.

Verhe osallistui päivittäisen toimistotyön ohessa moniin arkkitehtuurikilpailuihin. Vuonna 1988 hän voitti Kenneth Lundellin kanssa Aurajoen länsirannan aatekilpailun ensimmäisen palkinnon ehdotuksella, joka loi pohjan alueen kaavoitukselle ja rakennussuojelulle. Vuodesta 2000 lähtien hän suunnitteli omissa toimistossaan lukuisia pientaloja, muutostöitä

ja pihasaneerauksia. Hän toimi Ateneumin *Tarinoita Tanskassa*- ja *Helene Schjerfbeck* -näyttelyiden arkkitehtina. Hänelle myönnettiin Väinö Vähäkallion matka-apuraha Japaniin, oleskelustipendi Cité des Artsiin Pariisissa sekä Visuaalisten taiteiden säätiön stipendi New Yorkiin.

Jo 1990-luvulla terveydentila sai Verheen siirtymään opetustehtäviin Tampereelle arkkitehtuurin historian ja teorian laitokselle. Henkilökohtainen vastoinikäminen kääntyi osaston voimavaraksi, ja Verheen pitkä työkokemus suunnittelijana vahvisti arkkitehtuurin historian aineryhmää. Hän sitoutui nopeasti laitoksen tavoitteeseen tarkastella arkkitehtuurin historiaa suunnittelevan arkkitehdin näkökulmasta. Opettajana hän löysi työtehtävän, joka kantoi lähes kaksikymmentä vuotta. Vielä viime keväänä hän osallistui Tampereella jatkokurssin opetukseen ja oli mukana ideoimassa uutta oppilasnäyttelyä.

Verhe toimi Rakennustaiteen Seuran johtokunnan jäsenenä sekä Tampereen kaupunkikuvatoimikunnan varajäsenenä. Hän oli sivistynyt, kielitaitoinen ja helposti lähestyttävä, ja hänen ympärilleen muodostui luonnostaan kiinnostavaa, syvälistä ja vapaata ajatusten vaihtoa. Niin työssään kuin ystävien kanssa hän oli luotettava, pohdiskelleva ja oikeudenmukainen.

Yksi Nannan ominaisuus korostui yli muiden. Nuori tamperelaiskollega kiteytti sen Nannan poismenon jälkeen osuvasti ja koskettavasti: ”Nanna oli niin hyvä ihminen.” Sellaisena jääme häntä lämmöllä muistamaan.

Juhani Pallasmaa
Tore Tallqvist
Päivi Heino

YTK:N PITKÄ KURSSI - YHDYSKUNTASUUNNITTELUN ASiantuntija- OHJELMA

4.9.2017-30.5.2018

PUURAKENTAMISEN ARVOVERKON ORKESTROINTI

29.8.2017-16.1.2018

YTK:n Pitkä kurssi on yhdyskuntasuunnittelun palkittu klassikko, jonka on käynyt jo yli 1500 asiantuntijaa. Ohjelmassa otat haltuun yhdyskuntasuunnittelun ja kaupunkitutkimuksen kentän ja muodostat näkemyksen kehityksen suunnasta.

www.aaltopro.fi/ytkpitka

Ohjelma tuo yhteen osapuolet, jotka voivat vaikuttaa puukerrostalorakentamisen yhteispeliin ja kasvuun. Testaat ja kehität puurakentamisen parhaita käytäntöjä virtuaalisessa rakentamisprojektissa, joka sijoittuu puurakentamiselle kaavoitettuun kohteeseen.

www.aaltopro.fi/puurakentaminen

Katso kaikki rakentamisen ja yhdyskuntasuunnittelun ohjelmat:
www.aaltopro.fi/rakennettuymparisto

Aalto PRO:n koulutusportfolio on tarkoitettu asiantuntijalle, jolle menetelmien päivittäminen ja uusimman tiedon omaksuminen ovat välttämättömyys muuttuvassa maailmassa.

APRO Aalto University
Professional Development

Seuraa SAFAn blogia osoitteessa *blogi.safa.fi*

SAFAn blogissa julkaistaan kerran viikossa kirjoituksia ja videoita ajankohtaisista henkilöistä ja ilmiöistä arkkitehtuurin saralla. Kirjoittajat ja haastateltavat ovat eri-ikäisiä ja eri taustoista tulevia safalaisia. Tänä vuonna kirjoitukset ovat juhluvuoden *Luovuus, taito, tulevaisuus* -teeman inspiroimia.

Videoissa on haastateltu viime vuoden Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon saaneen Railon suunnittelijoita ja vierailtu Hesa-SAFAn Uudet toimistot -tapahtumassa, jossa nuorten toimistojen vetäjät kertovat, miltä arkkitehtiyrittäjän tulevaisuus näyttää.

Haluatko kirjoittaa SAFAn blogiin? Ilmoittaudu osoitteessa tiedotus@safa.fi.

Jäsenetu Gollalta!

SAFAn jäsenet saavat 15 %:n alennuksen Golla Helsingin tuotteista Kluuvin liikkeessä (Kauppakeskus Kluuvi, Aleksanterinkatu 9).

Mikäli haluat ostaa tuotteita Gollan verkkokaupasta Shop.Golla.com, saat edun alennuskoodilla **safa2017**.

ALUMIINIJULKISIVUT

alupro.com

OPASTEKILPIÄ

STANDIT JA TELINEET

Opasteita jo
vuodesta
1951

Teollisuustie 10-14
01800 Klaukkala
puh. 010 318 3000
myynti@versaali.fi
www.versaali.fi

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

www.fmc.laskentapalvelut.fi

KUSTANNUSHALLINNAN
ASiantuntijapalvelut

- Rakennushankkeiden budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Laserkeilaus ja inventointimallinnus
- Rakennusriitojen selvitykset
- Elinkaarikustannukset

FMC Laskentapalvelut

KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI

PYÖRILLE OMA SÄILYTSTELINE

ovella[®]
www.ovella.fi
Info: ovella@ovella.fi

Pyörä Noja
PN-10

RAKENNUSTEN SUOJAUS

HANSAMEX OY

- törmäyssuojat, käsijohteet
- biostaattiset kestopinnoitteet
- räjähdys- ja savunpoistoluukut
- lattia- ja laatoituslistat

Kuormatie 14 • 03100 Nummela
p. 09-5655 010 • info@hansamex.fi
www.hansamex.fi

KATUKIVET

Näyttäviä ratkaisuja piha-alueille

Pihan haastavia alueita ovat usein alueet, joihin kertyy vettä. Näille alueille voidaan toteuttaa kiveys, joka läpäisee hyvin vettä. HB-Hulekiven ja HB-Hulelaatan rakenne ja muoto on suunniteltu ohjaamaan sadevesiä kiveyksen läpi kiven välissä kasvavan ruohon kautta.

HB-Hulekivi ja Hulelaatta ovat nurmikkiviä, 80 mm paksuinen kivi kestää jopa raskaan kaluston, joten se soveltuu myös kiinteistön pelastustien kivratkaisuksi.

Huopa + lamppu on uusi, oivaltava ratkaisu kokea näkyvä ja kuultu ympäristö ihan uudella tavalla.

Silmin nähden loistava.
Korvin kuullen nautittava.

Niin kotona kuin työpaikallakin.

Soften Oy | Kuninkaanväylä 32 B 4 | 20320 Turku | Finland
02-534 4440 | myynti@soften.fi

www.soften.fi

KVA Architects

Projektiarkkitehti / Projektipäällikkö

Haemme kehittyvään työympäristöömme, vaativiin uudisrakennus- ja perusparannushankkeisiin kokenutta, itsenäisiin ja vastuullisiin tehtäviin kykenevää projektiarkkitehtia / projektipäällikköä.

Edellytämme hakijoilta arkkitehdin tutkintoa sekä Revit-ohjelman ja suomen kielen hallintaa.

Vapaamuotoiset hakemukset palkkatoivomuksineen ja CV pyydetään toimittamaan sähköpostitse osoitteeseen jean.andersson@kva.fi.

KVA ARKKITEHDIT OY

Mechelininkatu 1 a, 00180 Helsinki
www.kva.fi

bookm-ark.fi

Bookmarchitecture Oy ostaa ja myy suomalaista arkkitehtuuria esittelevää kirjallisuutta. Anni Vartola | anni@bookm-ark.fi | 050 3203580

arkkitehti / arkkitehti-yö

Töitä korjausrakentamiseen liittyvissä suunnittelutehtävissä.

ArchiCAD-taito välttämätön.

Työtehtävät edellyttävät myös hyvää suomen kielen taitoa.

yhteydenotot sähköpostitse: jarmo@arkd4.fi

Arkkitehdit D4 Oy
Otsonkallio 2, 02110 Espoo
www.arkd4.fi

ARKPII

ARKKITEHTITOIMISTO

Arkkitehtitoimisto Esa Piirainen Oy hakee arkkitehtia uudeksi osakkaaksi / pääosakkaaksi johtamaan ja kehittämään toimintaamme.

Lisää tietoa yrityksestämme:

www.arkpii.fi

Yhteydenotot: esa.piirainen@arkpii.fi

Etsimme dynaamiseen joukkoomme

GDL-ohjelmoijaa

Oletko kokenut koodaaja tai nopea ja innokas oppimaan? Haemme GDL-ohjelmoijaa asiakasprojekteihin sekä ArchiCADin Peruskirjaston kehittämiseen. Lisäksi erityisesti Grasshopper-osaaminen on eduksi.

Tarjoamme taitavan ja kivan työyhteisön Helsingin ytimessä, kelpo palkan ja paljon antoisia haasteita!

Vapaamuotoiset hakemukset ja lisätiedot:

Severi Virolainen, sv@mad.fi, 020 741 9701

Lue lisää GDL:stä: www.mad.fi/palvelut/gdl

Micro Aided Design

M.A.D.

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI

puh. (09) 6801 368

tilitoimisto@apalvelu.fi

Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun
Arkkitehtuurin laitokselle haetaan

Lehtoria, alana rakennusoppi

Tehtävä on työsopimussuhteinen ja sijoittuu Aalto-yliopiston lehtorien urajärjestelmään pätevyytensä perusteella yliopisto-opettajaksi, yliopistonlehtoriksi tai vanhemmaksi yliopistonlehtoriksi. Tehtävä täytetään 1.8.2017 alkaen ja on tasosta riippuen joko toistaiseksi voimassa oleva tai 5 vuoden määräaikainen.

Hakuaika päättyy **tiistaina 10.5.2017**

Lisätiedot: aalto.fi/en/about/careers/jobs/

Aalto-yliopisto on rohkeiden ajattelijoiden yhteisö, jossa tiede ja taide kohtaavat tekniikan ja talouden. Tunnistamme ja ratkaisemme yhteiskunnan suuria haasteita ja rakennamme innovatiivista tulevaisuutta. Yliopistossa on kuusi korkeakoulua, lähes 20 000 opiskelijaa ja yli 400 professoria. Kampuksemme sijaitsevat Espoossa ja Helsingissä.

Aalto-yliopisto

aalto.fi

SAFA hakee KONSULTTIA

3DGIS – Digitalisaation mahdollisuudet alue- ja rakennussuunnittelussa -hankkeeseen

Hanke toteutetaan osana MAL-verkoston *Tulevaisuuden kaupunkiseudut* -hanketta. Tavoitteena on kehittää asiantuntijoiden ja viranomaisten välistä yhteistyötä digitalisatiossa aluesuunnittelun, hankekehityksen, rakennussuunnittelun ja näitä tukevien viranomaisprosessien kannalta.

Lisätietoja: www.safa.fi tai leena.rossi@safa.fi

Kaksivuotiskatsauksessa kartoitetaan suomalaisen arkkitehtuurin parhaimmistoa viimeisten kahden vuoden ajalta, ja Katsauksesta koostetaan myös näyttely vuonna 2018.

Kohde-ehdotuksia otetaan vastaan toukokuun loppuun saakka, ja mukaan hyväksytään Suomessa toteutettuja ja suomalaisten ulkomaille suunnittelema rakennuksia, maisemasuunnittelukohteita sekä yhdyskuntasuunnitelmia. Asiantuntijoista koostuva tuomaristo päättää näyttelyyn valitut kohteet kesän aikana.

Katsaus 2018

etsii näyttelysuunnittelijaa / suunnittelutoimistoa

Suunnittelijan tehtävänä on koostaa uutta suomalaista arkkitehtuuria esittelevä Katsaus-näyttely tuomariston tekemän valikoiman pohjalta. Työn keskiössä on suunnitella näyttely, joka soveltuu myös kiertonäyttelyksi niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Suunnittelijalta toivotaan lisäksi kykyä hyödyntää digitaalista aineistoa monipuolisesti suunnittelutyön tukena.

Suomen arkkitehtuurin Kaksivuotiskatsaus 2018 koostuu näyttelyn lisäksi julkaisusta, tapahtumista ja verkkosivustosta. Näyttely avataan kesäkuussa 2018 Arkkitehtuurimuseossa Helsingissä.

Vapaamuotoiset hakemukset palkkiotoiveineen pyydetään lähettämään osoitteeseen katsaus@mfa.fi 31.5.2017 mennessä.

Lisätietoja: www.biennialreview.finnisharchitecture.fi
Tiedustelut: katsaus@mfa.fi

ALVAR AALTO -SÄÄTIÖ
ARKKITEHTUURIMUSEO
SUOMEN ARKKITEHTILIITTO SAFA

ark

Arkkitehti-lehden päätoimittaja

Arkkitehti on Suomen johtava, laajalti arvostettu kulttuurilehti, jota SAFA on julkaissut vuodesta 1903 lähtien. Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa.

SAFA hakee päätoimittajaksi näkemyksellistä uudistajaa, joka arvostaa rakennustaidetta, kaupunki- ja maisemasuunnittelua sekä laadukasta journalismia.

Edellytämme arkkitehdin tutkintoa, kielitaitoa ja hyviä vuorovaikutustaitoja, kulttuurivirtausten tuntemusta sekä organisointikykyä johtaa *Arkkitehti*-lehden sisältöjen uudistamista myös digitaaliseen muotoon.

Päätoimittajan tehtävä on kokopäivätoiminen. Päätoimittaja aloittaa työnsä vuoden 2018 alussa. Tehtävään sisältyy vuoden 2018 lehtien sisältöjen alustava suunnittelu jo tämän vuoden puolella.

Kirjalliset hakemukset ansioluetteloineen ja suosituksineen sekä palkkatoivomuksineen on jätettävä **5.5.2017** mennessä osoitteella: puheenjohtaja Leena Rossi, Suomen Arkkitehtiliitto, Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki.

Tiedustelut:
puheenjohtaja Leena Rossi, puh. 040 741 9187

Suomen Arkkitehtiliiton hallitus

**Tule
Tampereen
tekijäksi!**

Kaupunkiympäristön suunnittelu/Viheralueet ja hulevedet

Viheralueet ja hulevedet -yksikkö on noin 12 henkilön monialainen asiantuntijaorganisaatio. Yksikkö vastaa Tampereen kaupungilla tehtävistä ja teetettävistä suunnitelmista, jotka käsittelevät viheralueita, leikkipaikkoja, urheilualueita ja muita julkisia kaupunkitiloja sekä hulevesiin liittyvistä suunnitelmista osana kaupunkisuunnittelua.

Haemme joukkoomme osaavaa ja innostunutta

SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖÄ 1-066-17

Suunnittelupäällikkö johtaa Viheralueet ja hulevedet -yksikön toimintaa. Tehtäviin kuuluu myös suurten ja vaativien hankkeiden projektipäällikkönä toimimista ja suunnittelun ohjaamista. Lisäksi suunnittelupäällikkö osallistuu laajasti muuhun kaupunkistrategian linjauksia toteuttavaan yhteistyöhön.

Viran kelpoisuusvaatimuksena on maisema-arkkitehdin tutkinto tai muu tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja vähintään kahdeksan vuoden työkokemus tehtäväalueelta sekä kokemusta projektinjohdosta ja esimiestehtävistä. Arvostamme hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, visuaalisen viestinnän ilmaisutaitoa, myönteistä ja innovatiivista asennoitumista sekä näkemyskykyä otetta kaupunkisuunnitteluun. Eduksi katsotaan julkisyhteisön päätöksentekoprosessin tuntemus ja hyvä kielitaito. Tehtävä tarjoaa merkittävän roolin Tampereen kaupunkiympäristön tulevassa kehittämisessä. Palkkaus määräytyy kunnallisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja suunnittelupäällikön virasta antaa suunnittelujohtaja Taru Hurme, puh. 040 8062 601.
Haku aika päättyy 15.5.2017.

Katso tarkemmat kuvaukset ja hakuohjeet: www.tampere.fi/tyo

TAMPEREEN KAUPUNKI

HANKEKEHITYSARKKITEHTIA

Hankekehitysarkkitehtina vastaat asiakastoimialasi toimitilaratkaisujen kehittämistä. Osallistut kaupungin palveluverkkosuunnitteluun liittyvään hanke- ja kiinteistökehitykseen. Lisäksi laadit alueellisia toimitilaselvityksiä sekä hankekohtaisia tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia.

RAKENNUTTAJA-ARKKITEHTIA

Rakennuttaja-arkkitehtina johdat vastuullesi nimettyjen kaupungin toimitilahankkeiden tarveselvitysten ja hankesuunnitelmien laadintaa. Vastaat hankkeiden pää- ja arkkitehtisuunnitteluhankintojen valmistelusta sekä johdat ja ohjaat hankkeiden suunnittelua.

Haethan paikkaa vain sähköisesti vantaarekry.fi

**Katso myös muut avoimet
työpaikkamme
www.vantaarekry.fi**

Haemme joukkoomme itsenäiseen työskentelyyn pystyvää

Arkkitehtia, rakennus- arkkitehtia tai arkkitehti-yo:ta

Työvälineenämme on AutoCad.

Lisätietoja antaa Jarmo Saarinen,
puh. 0400 - 228 008
Vapaamuotoiset hakemukset postitse
tai sähköpostitse osoitteeseen:

arkkitehtitoimisto jarmo saarinen oy
käsityöläiskatu 5 B, 20100 TURKU
puh. 02 -2330900, telefax 02-2333551
e-mail: jarmo.saarinen@arkkitehtitoimistosaaarinen.fi.

TARJOAMME ONNISTUMISEN KOKEMUKSIA

INNOVARCH.FI/REKRY
KATSO LISÄÄ

TOTEUTUS-
SUUNNITTELIJAT

SUUNNITTELU-
JOHTAJAT

KAUPAN TOIMIALA
JULKINEN TOIMIALA

PROJEKTI-
PÄÄLLIKÖT

OPETUKSEN TOIMIALA
ASUMISEN TOIMIALA
SISUSTUKSEN TOIMIALA

Akusto™ One

tehokas äänenvaimennus ja tyylikäs design

Ecophonin tuotevalikoima täydentyi viime vuonna uudella sisustuksellisella Akusto™ One -seinäakustiikkalevyillä. Akusto™ One -seinälevyt ovat helppoja asentaa ja valikoimasta löytyy useita väri-, koko- ja muotovaihtoehtoja. Tehokkaasti vaimentavat levyt sopivat erinomaisesti sekä kotiin että toimistoympäristöön. Uusi Akusto™ One -levysarja tarjoaa korkealaatuisen äänenvaimennuksen ja tyylikkään designin samassa paketissa.

Levyt ovat 40 mm paksuja ja tarjoavat A-luokan äänenvaimennuksen. Akustoituu alakattoon yhdistettynä Akusto™ One -seinälevyt sopivat myös vaativampiin tiloihin, kuten avotoimistoihin.

Ecophon®
SAINT-GOBAIN

A SOUND EFFECT ON PEOPLE

Lisätietoja akustiikkaratkaisuksista ecophon.fi sivulta.